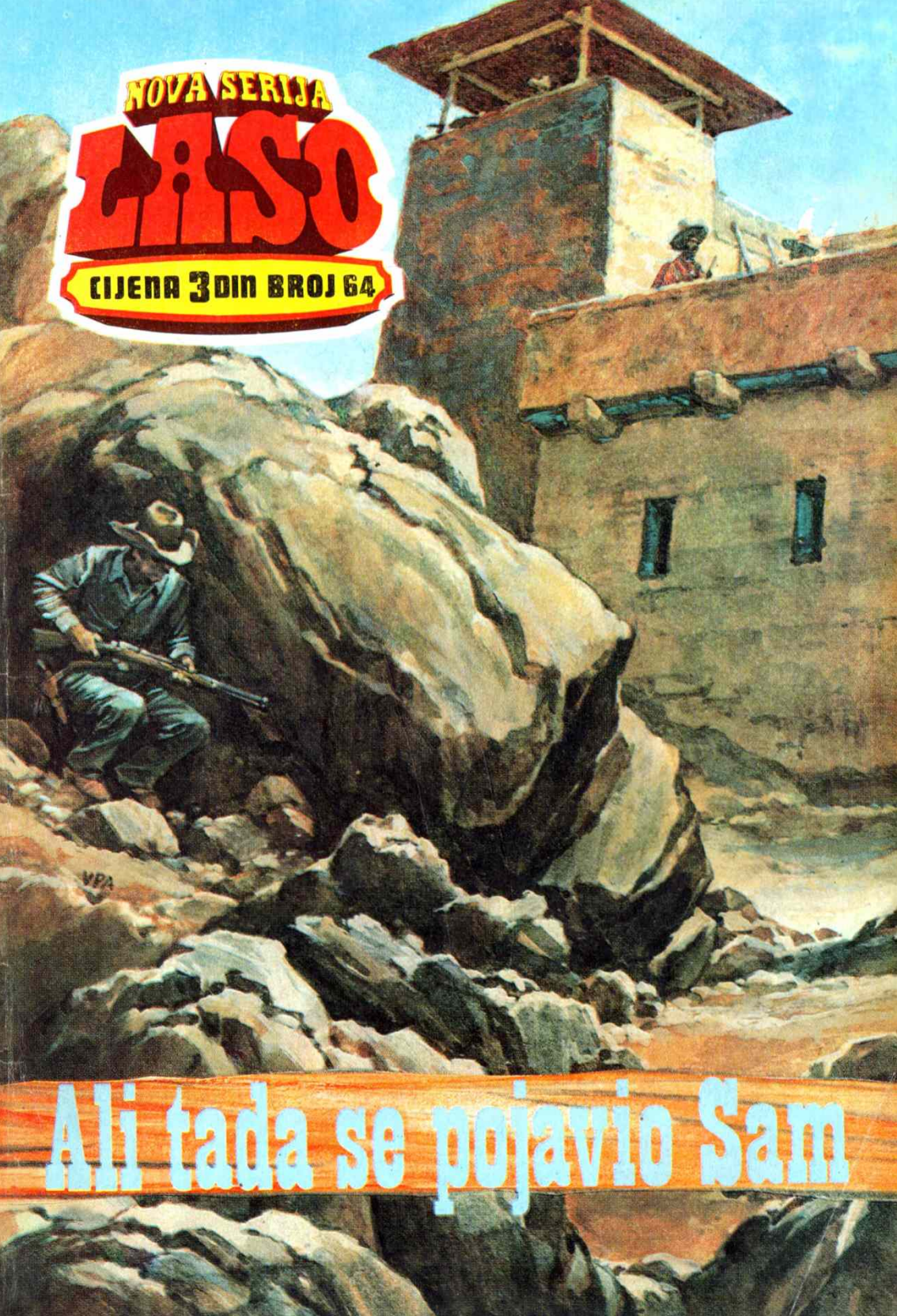

NOVA SERIJA
LASO
CIJENA 3 DIN BROJ 64

Ali tada se pojavio Sam

CLAY HUNTER:

**»ALI TADA SE
POJAVIO SAM«**

»Laso« Nova serija 1974.

Prevela: Marija Ujević

»Laso« — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković, —
Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1974.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA,
Zagreb

Cijena 3 d. Za inozemstvo: DM 1,40; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2936/2 — 1973 od 26. XI 1973.

I

U niskom zadimljenom salunu vladala je nekoliko minuta duboka tišina. Ljudi su bili prestrašeni; stajali su bez daha. Barske dame nečujno su se povukle u stražnju prostoriju, dok je Barton O'Henry stajao za šankom kao ukopan.

Svi su se okrenuli prema čovjeku koji je upravo ulazio.

Bio je to crnokosi, dugonogi Kirk Ireland, čiji su bijeli blistavi zubi i izrazito crna brada ostavljali dojam čovjeka koji je ulijevao strah u svima prisutnima.

Da, taj je momak đavolski dobro izgledao, ali bio je to pravi prepređeni, brutalni zlikovac.

Došao je da se otarasi jednog čovjeka.

U salunu su to svi dobro znali, pa ih ni Irelandov prijateljski smiješak nije mogao razuvjeriti u suprotno.

Njegov se pogled odmah zaustavio na čovjeku zbog kojeg je došao. I ovaj je, naravno, znao da je Ireland došao upravo zbog njega.

Zvao se Chester Ballard. Bilo mu je tridesetak godina, ali je ostavljao dojam nepokolebljivog, čvrstog čovjeka. Chester je bio izvrstan u rukovanju oružjem, pa su ga stanovnici

Sunseta izabrali za svog serifa, kada je, prije tri tjedna, došao u ovaj gradić.

Taj posljednji, očajnički pokušaj napravljen je u nadi da će konačno dokrajčiti teror Irelandovih. I sada je, eto, izgledalo da će doći do prvog obračuna, do prvog odmjeravanja snaga.

Kirk Ireland je došao sam. Bio je to znak njegove samouvjerenosti i sigurnosti u vlastitu snagu. Nijedan od njegove braće i nitko iz njegove družine očajnika nije bio u pratnji.

Podrugljivo se smiješio.

— Ustaj, Ballard! — hladno je promrmlija Kirk.

Šerif je naglo skočio i udaljio se dva koraka od stola za kojim je upravo razgovarao s trojicom starijih građana.

Znao je da je obračun neizbježan i da će za samo nekoliko trenutaka biti odlučeno tko je »bolji čovjek«. Ali ne samo to; od obračuna je zavisila i sudbina doline i gradića.

— Što tražite? — upitao je oštro šerif.

Ireland se i dalje podrugljivo smiješio.

— Samo jednu sitnicu. Želim da u roku od dva sata napustiš grad i, naravno, dolinu.

— Ako ne poslušam? — upitao je Ballard.

Ireland je samo slegnuo ramenima.

— Tada ću te iz ovog grada iznijeti, ali kao lešinu — dodao je grubim glasom.

Jedan od onih ljudi s kojima je Ballard sjedio za stolom, skočio je na noge i ljutito doviknuo:

— Chester Ballard štiti zakon. Njega su izabrali građani ovog grada. On...

Ireland ga je ubrzo ljutito prekinuo: — Swansone, koja ga je to vlast postavila za šerifa? Čijoj se vlasti potčinjava ovo »gnijezdo«? Vi ste to napravili ilegalno. U ovoj zemlji još ne vlada pravi zakon. Vi ste svojevoljno izabrali za šerifa najobičnijeg ubojicu. I ako ubijem tog vašeg Ballarda, ni jedan pijetao neće za njim kukurijekati. Swansone, mi ćemo još kasnije porazgovarati.

Nakon ovih Irelandovih riječi Jeremy Swanson, vlasnik jedinog dućana u gradu, nije više osjećao tadašnju sigurnost i odvažnost. Srušio se na obližnju stolicu, izvadio veliki šareni rubac i stao njime brisati krupne kapi znoja koje su se pojavile na njegovu čelu.

Swanson se smrtno uplašio jer su baš na njegov prijedlog pozvali Chesteru, a i najveći dio njegove plaće podmirivao se iz Swansonova džepa.

Ako Irelandu zaista pođe za rukom da protjera ili ubije Ballarda, sve će se nade raspršiti poput mje-hura od sapunice.

Chester Ballard je lagano sagnuo glavu i zauzeo stav poput tigra koji je spreman za napad.

Očekivao je borbu. Sve je želio upravo ovdje riješiti. Prilikom izbora za šerifa dao je zakletvu i sada nije htio popustiti ni za pedalj.

Ballard nije bio samo odlučan nego i dobar borac. Ako bi sada pobjegao, to bi značilo da bi ubuduće morao uvijek bježati.

Mirno je odgovorio:

— Ti se, Irelande, tako prokleta smiješiš, ali ja ti želim nešto reći. Mene su građani ovoga grada izabrali za šerifa, i to je zakonski ispravno. Izgleda kao da ti ne poznaješ pravila. Gubi se iz grada! Od-lazi na svoj ranč! U ovom se gradu više ne smiješ sa svojom bandom pojaviti! Je li ti to potpuno jasno?

Ireland je uzdahnio.

— Tako, dakle, zar ja moram stvarno otići? — upitao je.

Kada su vidjeli da se Ireland okrenuo prema izlazu, svi su odahnuli. Začudeno su gledali u šerifa. Kakav momak! Irelandovi su konačno pretrpjeli poraz. Bio je to, po svoj prilici, tek početak sukoba.

Ali je tek ono što je slijedilo iznenadilo sve prisutne.

Ireland se odjednom okrenuo, naglo trgnuo, skočio u stranu, te ispalio prvi metak.

Šerif je munjevitom brzinom izvadio revolver iz korica i ispalio prema mjestu kamo je skočio Ireland. Ali je njegov metak, na žalost, promašio. Samo je okrznuo komad drvenog zida kraj vrata.

U tom je trenutku Ballard bio pogođen. Metak se duboko zario u njegova prsa. Snažno se trgnuo i zateturao.

Ipak nije pao.

Još jednom je zapucao na Irelanda. Ali, i sada ga je njegov metak samo okrznuo.

Ireland je divlje zauriao i pažljivo nanišanio. Ponovo je pogodio šerifa.

Ballard još više zatetura. Izgledalo je kao da ga nevidljiva, teška ruka snažno pritišće prema podu.

Ruka u kojoj je držao revolver odjednom posta nemoćna. Ipak je posljednjim snagama pokušao još jednom nanišiniti, ali tada su ga pogodila još dva metka.

Sve je bilo uzalud.

Krv se slijevala sa svih strana. Šerif je pao.

Kirk Ireland je stajao raširenih nogu, izazivački. Šerifov metak samo je malo okrznuo njegovu ruku, i on se nije obazirao na krv koja je probila kroz šarenu vunenu košulju.

Samo je stajao i oštrim hladnim pogledom promatrao sve prisutne.

Ljudi su ukočenim, izbezumljenim pogledom gledali u šerifa. Sve su nade bile izgubljene. Znali su da će Ireland ponovo nastaviti sa strašnim terorom.

I tako im je samo jedan jedini čovjek uspio dokazati koliko su zapravo slabi i bijedni.

Ireland baci pogled na Jeremyja Swansona, debelog vlasnika dućana.

— Dođi ovamo, ti debela trbušino!

— Što hoćete od mene? Zar vam nije dosta što ste ubili Ballarda? Ja sam slab, star čovjek — mucao je Swanson.

Ireland se podrugljivo nasmiješio i ispalio metak koji probuši Swansonov šešir.

— Rekao sam ti da dođeš ovamo, debela trbušino!

Swanson je teškom mukom ustao. Pri tom je osjećao takvu slabost i malaksalost u koljenima da se morao rukama pridržavati za rubove stola.

Znoj se cijedio s njegova čela.

Gledao je na sve strane, tražeći uzalud pomoć. No pomoći nije bilo. Svi su oborili pogled, svi su se bojali za vlastiti život.

Swanson je konačno prišao ubojici.

Ireland mu je zabio cijev revolvera u trbuh. Tako ga je polagano tjerao prema izlazu.

Iako je Ireland u jednom trenutku neoprezno okrenuo leđa prisutnima, nitko se nije usudio pružiti pomoć vlasniku dućana.

I to je bilo bolje za sve prisutne.

Tek tada su opazili da se Kirk Ireland osigurao. Na vratima se pojavilo nekoliko njegovih ljudi koji su odmah zgrabili Swansona.

Netko je zavitlao lasom. Konopac je zahvatio Swansona.

Čuo se samo tupi udarac o tjem. Zatim se laso zategnulo i odmah potom začuo se galop konja.

Swanson je užasno kriknuo. Laso ga je povuklo preko trijema, ramenima je udario o oštru gredu i za tren sletio na ulicu.

Podigao se oblak prašine koji je na mjesecini izgledao poput srebrne zavjese. Konjski je topot odjekivao u noći, a Jeremy Swanson je uzalud zapomagao.

U salunu se čuo samo odjek konjskih kopita i strašno urlikanje. Svi su stajali kao skamenjeni.

Barton O'Henry je drhtavim rukama zgrabio bocu viskija i počeo piti.

— Pa ovo je kraj! — reče.

Njegove su se riječi utopile u tišinu. Swansonovi su urlici postajali sve tiši i tiši, te se konačno potpuno izgubili.

Ubrzo nakon toga Kirk Ireland se ponovo pojavio u salunu. Sada su ga pratila braća Hank i Todd. Ovi vitki crnokosi momci nisu bili ništa manje opasni od Kirka, iako je on kao najstariji brat bio vođa družine koja je harala gradom i dolinom.

Prišli su šanku.

— Viskil! — povikao je Kirk Ireland.

Bartonove ruke su podrhtavale i on je s mukom ulijevao piće koje se razlijevalo po šanku.

— Ti bi mogao biti pažljiviji — podrugljivo je dobio Kirk Ireland. — Što kažeš, O'Henry? Ovo su loša vremena.

O'Henry je samo kimnuo glavom kao da je progutao veliku gvalu koja mu je stajala u grlu. Odmah je vlažnom krpom obrisao šank.

Kirk Ireland je uzeo svoju čašu, okrenuo se i nemarno naslonio leđima na šank. Podrugljivo je promatrao sve prisutne.

— Upamtite, ovo je pouka za budućnost! Ovaj će grad i ova dolina biti mirni tako dugo dok i vi budete miroljubivi i poštovali našu zaštitu. Kaznit ćemo svakoga tko pokuša bilo što izmijeniti. Da li se netko u salunu možda protivi onome što se dogodilo?

Njegove su riječi bile jasna prijetnja.

U salunu je vladala grobna tišina. Nitko se nije usudio napraviti ni jedan korak.

Svi su se smrtno prestrašili nakon strašnih događaja.

Pred vratima se ponovo zaustavio konj. Čuo se smijeh, a onda je nekoliko ljudi ušlo u salun. Bili su to divlji, razulareni momci koji su pripadali Irelandovoj družini.

Dugim i odvažnim koracima približavali su se svojim šefovima, a pritom su se glasno smijali. Svojim su ponašanjem htjeli dokazati da su ovdje samo oni gospodari i da su to spremni bezuvjetno braniti.

— Što je sa Swansonom? — upitao je Ireland.

Jedan od njegovih ljudi samo je slegnuo ramenima.

— Možda je ipak živ — promrm-ljao je.

Tada su tri Swansonova prijatelja ustala od stola s namjerom da napuste salun.

— Kamo — povikao je Ireland.

— K Swansonu — odgovorio je jedan od trojice. — Možda se protivite da obavimo svoju dužnost i da se pobrinemo za njega?

Ireland je samo odmahnuo rukom i dao znak da nestanu.

Dok su oni napuštali salun, Ireland se okrenuo prema drugom stolu i naredio ostaloj četvorici da iznesu mrtvaca. Ovi su odmah i bez riječi ustali, vjerojatno sretni što su se tako mogli udaljiti.

Jeremy Swanson je izgledao užasno. Razderana odjeća visjela je s njega, lice mu je bilo puno strašnih ogrebotina i plavih mrlja. Krv je tekla.

Jedva je disao.

— Prihvatite ga — rekao je kovač Ike Roswell. — Moramo ga odmah odnijeti doktoru. To je sve što za njega možemo napraviti.

Snažan kovač uhvatio je bespomoćnog čovjeka ispod pazuha i podigao mu gornji dio tijela, dok su

ga Thomas Walker i Carl Beam držali za noge.

Tako su nosili Swansona prema kući doktora Abrama Kennedyja. Dok su prolazili kraj dućana, iza jednog prozora se upalilo svjetlo i vrata su se naglo otvorila. Ljudi su bili obasjani mjesecinom.

Jedan je glas, ispunjen bolom, prekinuo tišinu. — Oče! Što se dogodilo?

— Smiri se, Katie — promrmljao je Ike Roswell. — Nosimo ga doktoru. Tvoj je otac živ, a to je ipak najvažnije. Abram Kennedy će ga »zakrpati«. Najbolje je da odeš spavati, Katie.

Crnokosa djevojka je energično odmahнула glavom.

— Ne! — povikala je. — Ostati ću kraj njega.

Koračala je uz oca. Vidjelo se da se obukla na brzinu. Duga crna kosa slobodno je padala niz uska ramena preko kojih je prebacila samo vuneni rubac.

— Čula sam pucnjeve, koji su dolazili iz saluna, a nakon toga strašno zapomaganje. Što se dogodilo? — pitala je Swansonova kćerka.

— Irelandovi su u gradu — odgovorio je Roswell, kojega je Katie poznavala još kad je bila mala dje-

vojčica i voljela ga kao da joj je stric. — Ubili su šerifa.

Djevojka je nakon ovih riječi stala kao pokošena.

— Chestera? — šapnula je. — Ches... je mrtav?

I ostali su se zaustavili. Ike Roswell je zaprepašteno gledao u djevojku.

Njene su se velike plave oči ispunile suzama. Usne su joj drhtale.

Odjednom se okrenula i potrčala prema salunu.

— Ljudi, idemo! — rekao je Ike Roswell. — Oh, da sam to znao, rekao bih joj tek na kraju.

Katie se uskoro približila salunu. Došla je upravo u trenutku kada su iznosili Ballardovo tijelo.

Stajala je kao ukopana.

Ljudi su se polaganim tužnim korakom pojavili na trijemu, noseći svog mrtvog šerifa.

— Ches... — šaptala je djevojka drhćući. — Moj dragi, jadni Ches...

Ljudi su se zaustavili i spustili tijelo na zemlju. Katie Swanson se polagano približavala.

Njeno je lice bilo ukočeno poput blijede, mrtve maske. Kleknula je kraj Chestera, pogladila ga po kosi i počela zbunjeno okretati njegovu glavu kao da ga je htjela probuditi.

II

Ulica gradića je tonula u duboku tišinu, sve je bilo mirno, ali Katie je u posljednjem trenutku zamijetila jahača koji se u tom času upravo zaustavio u njenoj blizini.

Polagano je zaustavio konja i stao s izrazom čuđenja i iznenađenja promatrati mrtvo šerifovo lice.

Četiri čovjeka, koji su iznijeli Ballardovo tijelo iz saluna, i Katie

okrenuli su se prema strancu kada je njegov lijepi sivi konj podigao glavu i zarzao.

Stranac je još uvijek nepomično sjedio u sedlu; izgledalo je kao da ga ništa osim mrtvaca u tom trenutku nije interesiralo.

Zatim je sjahao i polagano se približio. Hodao je gipko i spretno poput velike grabežljive mačke. Bio je izrazito visok, širokih ramena i uskih bokova. Nosio je smeđe čizme s velikim mamuzama, uske kožnate hlače i istu takvu kaubojsku jaknu.

Kada se potpuno približio mrtvacu, skinuo je šešir s velikim obo-dom kakav se nosi u Texasu, te kleknuo kraj Katie Swanson.

— Ches — promrmljao je. — Kako se to moglo dogoditi?

Duboka je tišina ugušila njegove napola izgovorene riječi. Iz saluna je dopirao smijeh Irelandove družine.

Katie je začuđeno pogledala stranca.

— Da li ga poznajete? — upitala je tihim glasom.

— Da li ga poznajem? Ches Ballard je moj brat. Bio je to...

Djevojka je iznenađeno podigla glavu.

— Vi ste, znači, Sam?

— Da, ja sam Sam — odvratio je, kimnuvši glavom.

Zatim je podigao bratovo tijelo i zaputio se prema konju koji je mirno stajao kao da je osjećao prisutnost smrti.

Sam je pažljivo položio mrtvo tijelo preko sedla. Djevojka ga je slijedila. Ostali su nepomično stajali, dobro znajući da je njihova prisutnost sada suvišna. Katie Swanson je željela ostati sa Samom.

I zaista, Katie je ostala uz Sama kada je prihvatio uzde i poveo konja.

Pokazala mu je put do kuće stolara Carla Beama koji je također pomagao da se ranjeni Swanson odnese do liječnika. Znao je da ga očekuje neugodan i tužan posao, pa je odmah pošao kući. Tu je sada čekao da mu donesu šerifovo tijelo.

Kada je vidio stranca, bio je iznenađen. Htio je nešto upitati, ali ga je Katie preduhitrila.

— Ovo je Sam, Chesterov brat — rekla je ona.

Carl Beam je šutke stisnuo Samu ruku.

Sam je skinuo tijelo s konja i zaputio se s Katie i Beamom, koji su koračali ispred njega, prema radionici gdje su bili poredani mrtvački kovčezi.

— Njegovo ćemo tijelo sahraniti u kovčegu od prave hrastovine — rekao je Beam. — Ovaj grad bar toliko duguje svome šerifu.

Sam je položio brata na široku gredu, okrenuo se prema stolaru i upitao: — Je li se to dogodilo u salunu?

— Da — odgovorio je kratko Beam.

Osjećao je kao da je iz ovog čovjeka zračila struja nezadržive, goleme snage. Bilo mu je jasno da je Sam osobit čovjek.

— Koliko je bilo protivnika?

— Jedan — glasio je Beamov odgovor.

— Dakle, poštena borba — rekao je tihim, zamišljenim glasom Sam.

— Ne, to se baš ne bi moglo reći — dodao je žurno Beam.

— Vaš je brat naredio Kirku Irelandu da napusti salun i naš grad. Izgledalo je kao da će ga Ireland

poslušati, ali se tada odjednom munjevitom brzinom okrenuo i počeo pucati.

— I nakon toga su zgrabili mog oca? — upitala je Katie.

— Da, uhvatili su ga lasom, divljački vukli preko cijele ulice i sada leži kod doktora s nekoliko prijeloma kostiju.

— Zašto su to učinili? — Katie je htjela znati pravu istinu i razloge.

— Jer je bio najodgovorniji za šerifov dolazak u grad — objašnjavao je Beam. — On je predsjednik našeg gradskog odbora i najviše se zalagao za Ballarda. Sva je sreća što i njega nisu ubili. Svi smo bili uvjereni da ga više nećemo vidjeti živoga kada su ga odveli iz saluna. Bilo je to zvjerski.

— Zar mu nitko nije mogao pomoći? — upitao je Sam.

Carl Beam je samo pognuo glavu, a zatim dodao:

— Većina je bila naoružana, ali nismo imali nikakve šanse da se suprotstavimo Irelandovoj bandi. Sve su to opasni revolveraši. Svaki od njih puca brže nego što to normalan čovjek može i zamisliti.

— Dobro — promrmljao je Sam. — Ne morate se meni izvinjavati. Ja dobro znam kako to izgleda.

Ponovo je pogledao Chesterovo tijelo, a zatim mu prišao te izvadio raznorazne sitnice koje je pronašao u njegovim džepovima.

— Gdje je njegov revolver?

Carl Beam je slegnuo ramenima, a onda, kao da se prisjetio, rekao:

— Revolver mu je ispao iz ruke kada se srušio na pod. Ne vjerujem da ga je netko uzeo.

Katie je pogledala Sama.

— Ostale Chesterove stvari možete pronaći u njegovu stanu. Ako že-

lite, mogu vas tamo odvesti — rekla je.

Sam je odmahnuo glavom.

— Ima vremena za to. Gdje je konjušnica? Sada se želim najprije pobrinuti za konja.

— Tada se morate vratiti i proći kraj saluna. Tamo je na lijevoj strani, na kraju ulice — objasnila je Kaite.

— Hvala — dodao je Sam i otišao.

Katie i stolar su zamišljeno gledali, a zatim je Carl Beam promuklim glasom rekao:

— Katie, jesi li vidjela njegove oči? One su kao u pravoga tigra i ja sam siguran da je on opasan poput tigra.

Djevojka je potvrdila.

— Da, on je zaista pravi tigar, ali nema nikakve šanse u borbi protiv Irelandove bande. Ako samo pokuša osvetiti brata, oni će ga sigurno ubiti.

— Možda će biti ipak bolje sreće — napomenuo je Beam.

— Ne — prekinula ga je oštrim glasom Katie. — Ipak, moram ga po svaku cijenu odvratiti od njegove namjere. Uvjerit ću ga da mora napustiti grad. Ne želim da i on pogine.

Nakon ovih riječi istrčala je iz stolarije.

Zatekla je Sama u trenutku kada je već bio spreman da odjaše. Odjednom je zgrabila uzde i povikala:

— Same, moram vam nešto reći. Okanite se onih đavola. Napustite grad čim vaš konj bude spreman za put. Nemojte ići u salun. Ako Kirk Ireland dozna tko ste, neće vas poštediti. Sigurno će opet doći do pucnjave i obračuna, pa ćemo sutra i vas morati pokopati.

Sam je nešto promrmljao, a onda se okrenuo prema djevojci:

— Gospodice Katie, hvala vam na upozorenju.

Mahnulo je rukom u znak pozdrava, nasmijao se i lagano odjahao.

— Same — tiho je prošaputala Katie.

Ali Sam je mirno jahao dalje. Nije se više okretao prema djevojci. Njegove su misli bile posvećene ubijenom bratu. Nije htio, niti je mogao prijeći preko ovog strašnog događaja. Želio je točno saznati što se dogodilo.

Ipak, njegove misli nisu bile usmjerene na osvetu. On je prije svega htio vidjeti čovjeka koji je u revolverskom okršaju pobijedio Chestera Ballarda.

Kako je to bilo moguće? Ili je ovaj Ireland bio zaista brz kao munja ili je posrijedi kakva prijevara?

Zato je želio vidjeti Kirka Irelanda. To je zapravo bio jedini razlog što je ostao u gradu.

Osim toga, želio je dostojno pokopati Chestera. Zakleo se da ga u toj

njegovoj namjeri nitko neće spriječiti.

Na kraju, upoznao je i Katie. Pa iako u ovim trenucima nije mislio na nju, ipak je morao priznati da se u njemu nešto promijenilo čim ga je ona pogledala onim divnim, blagim očima.

I dok je tako jahao prema salunu, do njega su sve više dopirali smijeh, grubi ljudski glasovi, psovke. Bacio je pogled s vrata saluna i opazio Kirka Irelanda i njegovu družinu.

Odmah ga je prepoznao, iako ga prije toga nikada nije susreo. Nije se mogao prevariti: samo je on mogao biti vođa ove družine.

Zaustavio se i počeo promatrati nasmijano, zadovoljno i samouvjerno lice čovjeka koji je ubio njegova brata. U njemu se, naravno, budić bijes i mržnja. Sada mu je postalo jasno da će se jednog dana sasvim sigurno susresti s Kirkom Irelandom.

Izgledalo je kao da ga je sudbonosni put ove večeri namjerno doveo u Sunset.

III

Nekoliko trenutaka poslije toga Sam se našao pred konjušnicom.

Na poprečnoj gredi kraj širokog ulaza u dvorište njihao se na laganim noćnom povjetarcu fenjer. Sam ujaha u dvorište kao da se ništa nije dogodilo. Na desnoj strani bila je smještena konjušnica.

Ali tada je noćnu tišinu prekinulo glasno hihotanje koje je dolazilo iz konjušnice. Jedan je čovjek kao

lud trčao naokolo, dok je drugi glasno vikao:

— Prokleta, glupa životinja. Da ga šef nije htio zadržati za sebe, ja bih mu prostrijelio glavu.

I opet se čulo glasno hihotanje i proklinjanje. Tada je jedan od njih kreštavim glasom rekao:

— Diablo se neće dati od šale. Irelandu nikada neće poći za rukom da se sprijatelji s ovom životinjom.

Osim toga, on će mu polomiti noge, a najvjerojatnije i vrat.

— Stani, ti prokleta mazgurino. — vikao je jedan od Irelandovih ljudi koji je morao gazdi odvesti šerifova konja. — Kirk Ireland je ukrotio svako divlje kljuse koje je došlo u njegove ruke, pa će sigurno izići na kraj i s ovim crnom sotonom.

Sam je osjetio kako ga prolaze trnci. Ušao je u konjušnicu i našao se pred slabo osvijetljenim pregradama za konje.

Tada mu je postalo sve jasno. Kraj prekrasnog crnog vranca, koji je pripadao ubijenom šerifu, stajala su tri čovjeka. Jedan je od njih laskom tako snažno dohvatio Diabla da se ovaj ržući propeo na stražnje noge i počeo gotovo divlje udarati o zid konjušnice.

— Prokleti crni đavole! — derao se bijesno momak koji je teškom mukom vukao laso. — Čekaj samo dok ti, ponestane snage! Bit ćeš ti već pitom kao jagnje.

Drugi je nadodao:

— Čekaj dok donesem bič! Kirly ima pravi bič za bivole na koji reagira i najdivljije kljuse.

Okrenuo se, ali je u tom trenutku opazio Sama.

Podrugljivo se nasmijsao.

— Hej, stranče, dobar je ovo konjić, ali mi ga svakako moramo malo ukrotiti, zar ne?

Tada se okrenuo i momak koji je držao laso.

— Gubite se odavde! — povikao je Sam oštrim glasom.

Bio je spreman za borbu.

Zastali su nepomično, ali su im ruke već dodirivale drške revólvera. Bila su to dva prkosna, jaka momka koji sasvim sigurno nisu izbjegavali borbu. Mali krivonogi

konjušar povukao se iz ove »opasne zone«.

— A tko si ti, gospodine? — upitao je podrugljivo jedan od dvojice. — Što ti uopće sebi umišljaš? Ne želiš li ti možda obračun ili kavgu s nama?

Samovo je lice bilo mirno i nepomično, ali je on već bio ispunjen bijesom koji se mogao naslućivati. Pred njegovim je očima bilo bratovo mrtvo lice, on se te slike nije mogao osloboditi, nije se više mogao suzdržati.

— U drugim gradovima vješaju sve one koji poput vas muče i ubijaju konje. Osim toga, vi ste lopovi — rekao je.

— S kojim nas pravom nazivaš ubojicama i lopovima?

— Diablo je pripadao Chesteru Ballardu — nastavio je Sam.

— Pa što onda? Ballard je mrtav.

— A znate li vi tko ima pravo na njegovu imovinu? Sigurno njegovi najbliži, njegova rodbina — ljutito je izgovorio Sam.

Obojica su se samo podrugljivo smješkala.

— Ah, tako! Ti si mu, dakle, rod? Nešto kao njegov brat?

Sam je kimnuo glavom i odgovori:

— Upravo tako. Ja sam njegov brat.

— Onda je to nešto sasvim drugo — javio se jedan od momaka, tako da je izgledalo kao da popušta i povlači se. — Ako je stvarno tako, onda je konj tvoj. Bille, pusti ga! Idemo!

Potapšao je svog prijatelja po leđima i obojica su se spremala da napuste konjušnicu. Izgledali su bezazleno. Ostavljali su utisak ljudi

koji su se tobože našalili i sada se žele mirno povući.

Dok su se približavali Samu bili su uvjereni da ni najoprezniji čovjek ne bi posumnjao u njihovo »dobronamjerno« ponašanje.

Mislili su da će prevariti Sama, kao što je njihov gazda prevario šerifa.

Već su prošli kraj Sama, no kad su se udaljili samo nekoliko koraka, povukli su munjevitom brzinom svoje revolvare.

Ali je Sam isto tako munjevito reagirao. Okrenuo se, pritisnuo okidač revolvera i ispalio kroz futrolu dva metka, jedan za drugim. Oba su pogodila cilj.

Dva su momka bolno kriknula. Izgledalo je kao da će se istog trenutka srušiti na pod, ali su se nekako zadržali na nogama i nastavili pucati.

Sam je skočio u stranu i bacio se na pod konjušnice. U narednoj sekundi ponovo se našao na nogama, ali je ovoga puta držao revolver u rukama.

Ipak nije morao pucati.

Razbojnici su se teškom mukom okrenuli prema mjestu gdje je stajao Sam. Iako su pokušali ispaliti još po jedan metak, vidjelo se da ih snage napuštaju. Više nisu mogli podići revolvare prema Samu.

Njihovi su meci pogodili pod konjušnice. Sve je bilo gotovo. Srušili su se na koljena, revolveri su im ispali iz ruku, a lice im se grčilo od bola dok su padali na pod.

Ostali su nepomično ležati.

Sam je vratio revolver u futrolu. Konjušnica je bila ispunjena dimom i prašinom. Stari je konjušar grišao prozoru i otvorio ga da uđe

malo svježeg zraka. Tada se okrenuo i rekao:

— Čovječe, ja sam već pomislio da će vas ovi poslati na drugi svijet. Vi ste uistinu šerifov brat?

— Da — odgovorio je kratko Sam.

Izvukao je razbojnike u dvorište konjušnice i tamo ih ostavio. Zauzvukao se na trenutak i osluhnuo da li netko dolazi, zagledavši se u tamnu noć.

Sve je bilo mirno. Nitko nije dolazio.

Izgledalo je kao da u salunu nisu čuli pucnjeve, inače bi netko od razbojnika sigurno dotrčao da vidi što se to događa.

Sam je dohvatio uzde svog »Sivca«, uveo ga u štalu i skinuo mu sedlo. Stari je konjušar ubrzo donio korito s vodom, porciju soli i dosta sijena.

— Zovem se Jock Aberdeen, ali me možete zvati Jock — rekao je prijateljski. — Tako me ovdje svi zovu. Ostajete dulje u ovom gradu?

— Još ne znam — odgovorio je Sam.

— Ipak, vi biste morali ostati u našem gradu — nastavljao je Jock. — Vrijeme je da ovi đavoli prestanu sa svojim terorom.

— Kakav je zapravo čovjek Ireland? — zainteresirao se Sam. — Kakva je njegova uloga u dolini?

— Kirk Ireland je prava sotona. Posjeduje ranč na južnoj strani doline. To je velika, prava tvrđava. Iz nje se prostiru gola brda u kojima bi se mogla sakriti cijela vojska. Ako bi jednog dana netko i želio uništiti te razbojnike, bilo bi to teško. Ranč je gotovo nemoguće zauzeti. A ako bi to jednog dana nekome i uspjelo, cijela bi razbojnička družina

na pobjegla preko granice u Meksiko. Tako to izgleda.

Izgovorivši ove riječi, konjušar je izvadio lulu i duhansku kesicu te pripalio.

— A zakon? Što je sa zakonom? — upitao je Sam.

Stari Jock je uzdahnuo.

— Zakon? Daleko je zakon odavde. Zemlja je rijetko naseljena i vlasti imaju pune ruke posla da zavedu red i mir u najvažnijim središtima. Dok se netko sjeti i na nas, proći će sigurno još nekoliko godina.

— Od čega žive ljudi ovdje? — zanimalo je Sama.

— U dolini ima dosta rančera. Sve su to mala imanja. Većina nema više od dvjesto goveda, nekoliko konja i nešto sitne stoke.

— A Ireland? Uzgaja li i on goveda?

— On? — nasmijao se Jock. — Taj i ne pomišlja na takav posao. Dao je svoje livade na korištenje drugima i sada to naplaćuje. Ali on naplaćuje i u gradu, navodno za zaštitu. Plaćamo naprosto svi. I ja, eto, moram odvajati četvrtinu od svojih dobara za to odvratno smeće.

— Kolika je Irelandova družina? — upitao je Sam.

Starac je na to pitanje slegnuo ramenima.

— To se ne može točno izračunati. On stalno gubi ljude, kao npr. u ovom slučaju večeras. Ali uvijek se nađu nove hulje. Sami probisvijeti i ubojice koji bježe od zaslužanih vješala. Svi oni nalaze zaštitu i sklonište kod Irelanda.

Sam je zamišljeno kimnuo. Stanje nije izgledalo ružičasto. Čudio se zašto se njegov brat prihvatio ovog »vražjeg« posla. Ipak je mogao vidjeti da je izabrao loš posao.

Ali, zašto je Chester ipak ostao u Sunsetu?

Postojala su samo dva objašnjenja. Prvo je trebalo pripisati Chesterovu ponosu i činjenici da nije »odmaglio« kada je bilo »gusto«. A drugo: ona je djevojka sigurno utjecala na njegovu odluku.

Katie Swanson...

Chester je Samu napisao jedno pismo u kojem je spominjao neku djevojku, ali samo usput i nekako nezainteresirano. Sam je dosta toga pročitao između redaka. Shvatio je da je Chester s mnogo nade i optimizma gledao u budućnost, i da se nakon dugih godina lutanja i nemira konačno odlučio na miran, sređen život.

Pisao je bratu da namjerava kupiti komad zemlje na kojem će izgraditi lijepi ranč, da je posljednjih godina uštedio dosta novaca, pa bi mogao s voljenom ženom započeti nov, sretan život.

Chester je u pismu spominjao sumu od deset tisuća dolara, a to je bila lijepa i pristojna svota s kojom je čovjek mogao mnogo toga započeti u ono vrijeme.

I sada je ležao mrtav.

Za njega je sve svršeno.

»Kako ću dugo i ja biti među živima?« pitao se Sam.

Sada je doznao pravu istinu. Stvar mu je bila jasna. Kirk Ireland je bio čovjek koji se nije dao izazvati. Kada bi mu netko stao na žulj, vraćao bi dvostrukom mjerom.

Kada sazna da je on, Sam, ubio njegovu dva čovjeka, sigurno će podivljati.

Samove šanse da se izvuče iz te situacije bile su više nego slabe.

Nakon što je dobro promislio o svemu bilo mu je jasno da je svaka minuta zadržavanja u ovom gradu bila velika opasnost. Zato je upitao konjušara gdje bi mogao prenoćiti.

— U salunu — odgovorio je Jock. — O'Henry ima na gornjem katu nekoliko soba za strance. K nama rijetko navraćaju gosti.

Sam je posegnuo za puškom koja je bila u kožnatoj futroli uz sedlo, ali ju je ubrzo ostavio. Odjednom se predomislio.

Ako u salunu dođe do obračuna s Kirkom Irelandom, puška će mu ionako biti od male koristi. Na malom se odstojanju najbolje koristi revolver.

— Gladan sam — promrmlijao je gotovo za sebe i pošao prema izlazu.

— Ti zaista ideš u salun? — povikao je iznenađeno stari Jock. — Ne čini to, Same, oni će te ubiti.

— Samo se vi smirite — odgovorilo je Sam i izgubio se u noći.

IV

Kirk Ireland je još uvijek bio u salunu sa šestoricom svojih ljudi.

Bio je tu i Barton O'Henry, dok su se ostali ljudi iz grada mirno povukli.

Barske su dame nezainteresirano sjedile u dnu saluna. Mogle su se nadati »dobrom poslu«, ali pomisao da bi ih Irelandovi ljudi mogli silom tjerati na zabavu i ljubav nije im se nikako svidjela.

Kirk Ireland je s ostalim članovima bande stajao naslonjen na šank, pa ih je u tom položaju našao i Sam kada je ušao.

On se zaustavio i bacio pogled po salunu. Gotovo ga je ošamutio jak miris duhana, prolevenog viskija i piva. Mjesto na kojemu je Chester Ballard iskrvario i umro bilo je posuto piljevinom.

Kirk je prvi zamijetio Sama. Ostali su već bili mrtvi pijani i upravo su se smijali šali koju im je ispričao njihov gazda.

Ireland je odmjeravao Sama, a ovaj je mirno podnio njegov ispiti-

vački pogled. Bilo mu je jasno da je šef ove družine veoma opasan čovjek.

U svakom slučaju, ako među njima dođe do obračuna, neizvjesno je tko će izvući živu glavu.

Bilo mu je posve jasno zašto je Chester ubijen u sukobu. Ireland nije bio samo dobar revolveraš već i prepređen i lukav kao pravi lisac. Chester Ballard se uvijek čamio i pošteno borio, pa je to ovoga puta platilo glavom.

Kada su i ostali članovi družine opazili da Sam gleda u određenom pravcu, postali su oprezni.

Osmijeh je polagano iščezavao s njihovih lica. Okrenuli su se, malo odstupili i sučelice se postavili prema Samu.

Instinktivno su osjećali opasnost od ovoga čovjeka.

Sam je stajao nemarno i potpuno opušteno, bio je hladan kao led. Na njegovu licu nitko nije mogao zamijetiti tragove bijesa, mržnje ili nemira.

— Vi ste Kirk Ireland? — upitao je ravnodušno.

— Da, ja sam taj. S kime imam čast razgovarati? — upitao je.

— Zovem se Sam.

— A dalje?

— Ja sam brat Chestera Ballar-da.

U salunu je nastala grobna tišina.

— Pa to je pravo iznenađenje — dodao je Ireland. — Zašto si došao? Ne želiš li možda osvetiti brata?

— Možda — promrmljao je Sam.

— Ali, bila je to poštena borba — nastavio je Ireland.

— Znam.

Ireland je slegnuo ramenima kao da je na taj način htio izraziti žaljenje, ako je u tom čovjeku uopće i postojao takav osjećaj. Zatim je rekao:

— Žao mi je, Same, ali šerif je to sam htio. Ja sam mu lijepo rekao da napusti grad. On je dobro znao da su mu šanse veoma male. Da je poslušao moj savjet, danas bi bio živ.

— Sigurno — odgovorio je Sam.

— To su mi već rekli.

— Pa što ti želiš sada? Ako se nećeš osvetiti, možemo započeti borbu odmah.

— Ali ako ja ne želim borbu? — pitao je Sam.

— Onda možeš, kao i svi drugi, popiti viski ili pivo i zabaviti se s jednom od ovih »finih« dama.

— U redu — odgovorio je Sam. — To je dobar prijedlog. Zašto ne bi sjeo za moj stol? Ima još jedna stvar o kojoj bih želio s tobom razgovarati.

Kirk je sjeo za stol, ali nije skidao pogleda sa Sama. Ni njegovi ljudi nisu znali kako da se ponašaju. Jednostavno im nije bilo jasno

zašto je Sam izbjegavao borbu. Da je netko drugi bio na njegovu mjestu, sigurno bi kao zvijer navalio na bratova ubojicu.

Počele su se javljati i sumnje. Možda se Sam bojao?

Možda je prepredenjak koji čeka bolju priliku za obračun? Ili je držao tako malo do vlastitog brata da mu je sasvim svedjedno što se dogodilo?

Svi su tražili odgovor na ova pitanja i pokušavali ga pročitati na Samovu licu.

Ali s njegova čvrstog i poput mramora hladnog lica odgovor nije dolazio. Svi su se pitali što namjerava taj čovjek.

Sam se obratio konobaru.

— Viski, duplo pivo i nešto za večeru.

Barton O'Henry je odmah donio piće. Dok je stavljaio čaše na stol, rekao je:

— Jelo će biti spremjeno za pola sata.

— Dobro — odvratio je Sam.

Ireland je ispijao posljednje kapi viskija. Iz usta mu je neprestano visila cigareta.

— Ballarde, ti si bistar momak — obrati se Samu. — Takav čovjek kao što si ti ne susreće se svakog dana.

— Htio sam ti nešto reći. Irelande — reče Sam. — Ubio sam tvoja dva čovjeka.

Ireland se odjednom trgnuo, ali se odmah pribrao i napravio se kao da je ravnodušan.

— Sandersona i Tuckera? — pitao je.

— Da, s njima sam se sukobio u konjušnici. Htjeli su se poslužiti jednim trikom, ali ja sam bio ipak brži.

Irelandovo čelo se počelo mrštiti.

— Kako i zašto je došlo do sukoba?

— Htjeli su uhvatiti Chesterova konja — objasnio mu je Sam.

— Ja sam im to naredio — ljutito je uzviknuo Kirk.

— To se mene ne tiče — odgovorio je Sam. — Ja sam Chesterov nasljednik i Diablo pripada meni.

Kirk Ireland se naizgled smirio, ali je Sam dobro znao od nešto smišljaja. Sigurno je da nije mogao prijeći olako preko činjenice da su mu ubijena dva čovjeka. Osim toga, to ne bi bilo dostojno njegova »ugleda« i poljuljalo bi povjerenje ostalih članova družine.

— Ali oni su bili đavolski brzi. Kako si ih samo mogao ubiti? — pitao je Ireland.

— Bio sam brz.

— A oni su prvi povukli revolvere?

Sam mu je predložio da o tom okršaju pita konjušara koji je bio prisutan i sve vidio.

Kirk Ireland se polgravao čašom. Odjednom je upro pogled u Sama i nepomično ga stao promatrati.

— Ballarde! — rekao je prijetećim tonom. — Ti si vraški lukav. Da, toliko lukav da to graniči s ludilom. Zašto si došao ovamo da mi sve to kažeš? Zašto se ti ne ponašaš kao i većina ljudi? Možda računaš i čekaš na svoju šansu? Možda želiš na lukav način osvetiti brata? Što ti zapravo namjeravaš, Ballarde?

— Ništa naročito — glasio je Samov odgovor.

— Zar se ne želiš osvetiti?

— A zašto? — pitao je Sam. — Ja mislim da je to bila poštena borba. Da si Chesteru pucao u leđa, to bi bilo nešto sasvim drugo.

Kirk i Sam su govorili tihim glasom, tako da ljudi za šankom, unatoč svim naporima da nešto čuju, nisu shvatili o čemu se radi. Ipak su bili spremni za borbu.

Sam je dobro znao da bi bio izgubljen ako bi do takve borbe došlo. Dvojicu ili trojicu je mogao ubiti, ali tu su bili i ostali.

Ireland je zažmirio. Još uvijek se nije mogao odlučiti. Pred njim je sjedio čovjek koji ga je javno izazvao. Je li on to sebi uopće mogao dopustiti?

— Znam što misliš, Irelande — rekao je Sam. — Ali da sam ja na tvome mjestu, ipak ne bih započinjao pucnjavu. Vi me sigurno možete ubiti, ali u tom slučaju i ti ćeš otići sa mnom. Budi u to siguran.

Ireland je zamišljeno kimnuo glavom.

— Hoćeš li napustiti grad? — pitao je.

— Čim pokopam Chestera. Ništa me u ovom gradu ne privlači i ne zadržava.

Ove riječi Sam je izgovorio sasvim tiho, iako to možda i nije namjeravao. Ali tada se pred njegovim očima pojavilo lice Katie Swanson. Upitao se: »Zar me u ovom gradu uistinu ništa ne zadržava?«

U tom trenutku stolu su se približila dva čovjeka iz Irelandove družine. Kirk je pokazao prema njima rekao:

— Moja braća, Hank i Todd. Što se dogodilo, momci?

— To bismo i mi htjeli znati — progovorio je Hank. — O čemu vi razgovarate?

— On je ubio Billa i Asa — odgovorio im je Ireland.

Odmah su zgrabili drške svojih revolvera. Bilo je očito da ovu vijest nisu primili tako »hladno« kao njihov brat.

— Pa to... zar je to istina? — proderao se Todd.

Ruka mu nije ispuštala revolver.

— Ne rniči se! — naredio je Kirk.
— Uostalom, ako ne vjeruješ, idi u konjušnicu, pa se uvjeri. Sam nije čovjek koji bi lagao i pretvarao se.

Todd je potrčao prema vratima. Usput je i ostalima doviknuo novost i izgubio se iza vrata saluna.

Iznenada se čuo pucanj iz puške, a onda Toddov krik koji je prelazio u bolno jecanje i zapomaganje.

Netko je na ulici vikao:

— Ubojico, ubojico! Ti si ga ubio.
— Bio je to glas Katie Swanson.

Ljudi su potrčali prema vratima.

Kirk Ireland i Sam Ballard su istovremeno skočili i posegnuli za revolverima.

V

Katie...

Sam je pomislio na djevojku. Sigurno je izgubila snagu i strpljenje jer joj je otac umro. I sada želi »naplatiti« račun za obojicu. Dok je išla prema salunu, vidjela je Todda kako izlazi, te u bijesu pomislila da je Kirk i povukla obarač.

Kirk Ireland je grubo psovao. Desna mu je ruka posegnula za revolverom, a istovremeno je podigao lijevu.

U djeliću sekunde Samu je bilo jasno da je nasjeo na trik. Irelandova kretanja desnom rukom bila je samo obmana.

U lijevoj ruci Kirk je već nekoliko minuta držao mali »derringer«, koji je prije bio izvukao iz rukava.

Sam se tada prisjetio kako je Kirk svoju lijevu ruku »slučajno« spustio ispod stola dok je razgovarao s braćom.

Sve mu je bilo jasno, ali već je bilo kasno. Začuo je pucanj.

Sam je osjetio snažan udarac u prsa, a cijelim tijelom strujao je

užareni plamen. Posrnuo je, činilo mu se kao da se sve naokolo okreće, a kroz maglu je vidio osmijeh Kirka Irelanda.

Tada je pao na pod.

Pred očima mu je bila naslaga piljevine. Mislio je o tome kako će sada morati donijeti novu piljevinu da bi prekrili i njegovu krv.

Teškom je mukom okrenuo glavu i opazio Irelandovu bandu kako trči prema vratima.

Izvana je dopirao i drugi prasak puške, a zatim su se čuli krikovi Katie Swanson.

Po njenom očajnom glasu moglo se zaključiti da su je uhvatili.

— Držite je čvrsto! — vikao je Kirk. — Ta će mačka već platiti svoje. Što je s Toddom?

— Još je živ — čuo se odgovor.

— Nosite ga brzo doktoru! — zapovjedio je Ireland.

Istovremeno su se čuli užurbani koraci, psovke i očajnički krikovi djevojke.

Sam se pokrenuo. Pokušao je ustati, ali se ponovo srušio na pod.

Bol u prsima gotovo nije popuštao. Možda rana i nije tako opasna?

Disao je polagano. Skupio je posljednju snagu, odupro se rukama o pod u namjeri da ustane.

Uspio je uspraviti se na koljena. Pružio je ruku prema revolveru koji je ležao na podu, uhvatio se lijevom rukom za obližnji stol i nanišao prema vratima.

Upravo u tom trenutku vrata su se otvorila i Kirk Ireland se nagnuo unutra.

Tek što je prekoračio prag stao je kao ukopan vidjevši Sama.

Brzo je posegnuo za revolverom, ali je Sam bio brži.

Vidio je kako se Kirk trgnuo prema natrag.

— Ne približavajte se! — vikao je Ireland. — Ne približavajte se, ljudi!

— Kirk! Što se dogodilo? Do đavola, što je?

Kirkov odgovor je izostao. Možda je bio mrtav? Ili teško ranjen? Ipak, više nije mogao govoriti.

Zatim se čuo glas koji je dolazio iz dvorišta:

— Šefe, brat ti je mrtav. Umro je dok smo ga nosili doktoru.

Tada je opet zavladao tišina.

Sam je teškom mukom ustao i polagano pošao prema prozoru. Više se nije čuo ni Katien glas. Gdje li je ona? Možda je ipak uspjele pobjeći u onoj općoj gužvi i metežu ili joj je jedan od razbojnika zapušio usta, tako da više nije mogla pomagati ni tražiti pomoć.

Sam je ponovo osjetio kako mu slabost obuzima tijelo. Stisnuo je pesnice kao da je htio skupiti preostalu snagu. Održao se na nogama.

Naslonio se na zid tako da ga se s ulice nije moglo vidjeti.

Mjesečeva je svjetlost obasjavala dvorište i ulicu. Jasno se vidjelo što se tamo događalo.

Kirk Ireland je sjedio na podu, naslonjen leđima na jedan potporni stup trijema. Lice mu je bilo izobličeno. Na njegovoj se košulji pojavila velika tamna mrlja.

Kraj njega je stajao Hank.

— Kirke, što se dogodilo? Todd je mrtav, a ti si teško ranjen.

Kirkove su se usne polako počele pomicati. Nešto je govorio, ali glas mu je bio tako slab da se nije mogla razumjeti ni jedna jedina riječ.

Sam je pogledom tražio Katie. Nje nigdje nije bilo. Kao da je pala u zemlju.

Hank Ireland se ispravio i mahnuo rukom nekome koga Sam nije mogao vidjeti, ali je u tom trenutku munjevitom brzinom nanišao. Bio je dovoljan i najmanji pokret prstom pa da pogine i treći brat.

Osim toga, Sam je mogao ubiti i onog drugog momka koji se u međuvremenu bio pojavio i kojega je jasno vidio.

Ali to bi značilo smrt još dvojice ljudi.

Pritisnuo je obarač. Šešir Hanka Irelanda je odletio na prašnjavu ulicu.

— Bacite oružje i nestanite odavde! — vikao je Sam. — Slijedeći metak sigurno će pogoditi tvoju glavu, Hank.

Hank Ireland je stajao nepomično. Tada je grubim glasom odgovorio: — Same, pogledaj koga imamo. Ti mene možeš ubiti, ali djevojka je u našim rukama.

Odmah su se pojavila dva razbojnika i Sam je mogao vidjeti kako

su grubo držali Katie. Njene su ruke bile privezane, a usta zapušena maramicom. Jednom od razbojnika je držao revolver uperen u djevojku.

Hank Ireland se okrenuo i podrugljivim glasom dodao:

— Mi ćemo se sada povući, ali će djevojka poći s nama. Još ćemo se mi vratiti i tada će se u ovom prokletom gradu dogoditi pravo čudo.

Dok je Hank izgovorio posljednje riječi, Kirk se teškom mukom ispravio. Bilo je očito da rana nije bila smrtonosna.

Jedan od članova njegove družine pridržavao mu je konja, a drugi mu je pomagao uzjahati.

Sam je vrebao povoljan trenutak.

Ali se ništa nije dalo učiniti, jer je cijev revolvera bila uperena u Katieno grlo. Sam je znao da bi njegov prvi hitac značio i njenu smrt.

Bio je bespomoćan, ali i bijesan zbog položaja u kojem se nalazio. Morao je odustati od svoje namjere.

Jedan od razbojnika smjestio je Katie na konja, zatim je i sam uzjahao, pridruživši se ostalima.

Odjahali su polagano i oholo.

Oni su još uvijek bili gospodari, svjesni da i dalje vladaju gradom i dolinom.

Sam se približio šanku i sjeo na obližnju stolicu. Odmah se pojavio konobar koji mu je donio veliku čašu viskija. Piće ga je malo umirilo.

Barton O'Henry se sagnuo, ras-kopčao mu košulju i zagledao se u ranu.

— Metak nije prodro duboko — progovorio je. — Mora da ga je nešto zaustavilo.

Sam je uvukao ruku u unutar-nji džep kožnate jakne. Izvadio je nov-

čanik koji je prije jednoga sata uzeo od brata Chestera, a bio je nabijen papirima i novčanicama; one su sada imale u sredini rupu.

— Ovo mi je spasilo život — progovorio je Sam.

Ljudi su ponovo nagnuli u salun. Među njima je bio i doktor Abram Kennedy. Predstavio se Samu, sagnuo i pregledao ranu.

— Ovo ćemo odmah ovdje urediti. Daj mi piće, O'Henry!

Abram Kennedy je bio grub, ali dobar i plemenit čovjek. Lice mu je prekrivala brada, a po crvenom nosu moglo se lako zaključiti da voli viski. Povukao je dobar gutljaj, malo prelio pića i preko rane i dao se na posao. Sam je ležao na stolu. U ruci je čvrsto stiskao komad drva da bi lakše podnio bol.

Nakon pet minuta metak je bio izvađen, a Sanova prsa povijena.

— Deset dolara — rekao je doktor i zaputio se prema šanku.

Pohlepno je dohvatio čašu i počeo piti takvom brzinom da je svakome tko ga je promatrao naprosto zastajao dah.

Tek kada je ispraznio pola boce zaputio se prema Samu koji je upravo sjedao na stolicu.

— Mladiću — promrmljao je. — Tebe je samo nebo poslalo u naš grad. Mislim da ćeš već sutra uzjahati i vratiti nam Katie.

Doktor je nekada bio u vojsci, pa je ove riječi izgovarao gotovo kao zapovijed.

Samu je ipak bilo jasno da su njegove misli dobronamjerne.

— Što je sa starim Swansonom? — interesirao se Sam.

— Na žalost, nisam mu mogao više pomoći. Iskrvario je.

Tada se javio Ike Roswell.

— Da sam bar znao što je Katie namjeravala, ne bih je ostavio samu. Ali ona je bila naizgled tako mirna i pribrana kada je saznala za očevu smrt. Da smo bilo što posumnjali, spriječili bismo Katie.

— Treba razmisliti kako moramo i možemo postupiti — dodao je zamišljeno Sam. — Šteta, mogao sam te bitange već otpremiti pod zemlju.

Iznenada je osjetio slabost. Svoje posljednje riječi čuo je kao kroz maglu.

Naslonio je glavu na stol i do nje ga su doprle doktorove riječi:

— Odnosite ga u sobu! Ovo je samo reakcija na sve ono što se dogodilo. Njemu je potreban odmor. Sutra će već biti na nogama.

Odmah su priskočila dva čovjeka i odnijela Sama u jednu sobu na gornjem katu.

VI

Katie Swanson se probudila. Promatrala je sunčeve zrake koje su dopirale kroz prozor.

Bila je u polusvjesnom stanju, pa joj se pričinjalo kao da je sve što je okružuje i što se događa samo ružan i prolazan san.

Pogledom je uzalud tražila njoj dobro poznate stvari. Protrljala je nekoliko puta oči kao da je sumnjala u svoj vid. Tek tada se svega prisjetila.

Irelandova družina dovela je Katie negdje oko četiri sata ujutro na ranč. Djevojku je Hank Ireland strpao u sobu na gornjem katu i ostavio samu.

Sjećala se samo toga da je odmah zaspala.

Ali sada se morala vratiti u stvarnost.

Okrenula se i odgurnula pokrivač. U istom trenutku se trgnula i osjetila kako joj je licem prešlo crvenilo.

Srce joj je jako kucalo i mislila je da će svakog trenutka izgubiti dah.

Brzo je navukla pokrivač do glave, pogledala na sve strane jer joj je izgledalo kao da je sve oči ovog svijeta promatraju.

Katie je bila potpuno gola.

Netko je skinuo s nje odjeću dok je ona spavala.

Tko je to mogao uraditi?« pitala se Katie. »Hank Ireland! Samo on i nitko drugi! On me je doveo u ovu sobu.«

Uzalud je pogledom tražila po cijeloj sobi svoju odjeću. Nje nije bilo.

U blizini kreveta bio je i stari ras-klimani ormar. On joj je bio posljednja nada. Provirila je kroz jednu rupu na vratima.

Tada se ponovo uplašila.

Učinilo joj se da se iza vrata netko miče.

»Da li me netko gleda?« mislila je Katie gotovo izbezumljena.

Čvrsto je zgrabila pokrivač i zavukla se u krevet. Nije znala što da uradi.

Iz dvorišta su dopirali glasovi i smijeh ljudi.

Katie je skočila iz kreveta, ovila pokrivač oko tijela i pošla prema ormaru.

U istom trenutku vrata su već bila otvorena.

U sobu je ušao Hank Ireland.

Zatvorio je vrata i pošao prema djevojci.

Katie je stajala kao ukopana. U njenim velikim lijepim očima mogao se vidjeti strah.

Hank se zaustavio kraj nje, zgrabio pokrivač i grubo ga istrgnuo iz njenih ruku.

Katie se stisnula uz ormar, ali Hank ju je dohvatio i povukao prema sebi.

Bijesno je kriknula. Nokte je duboko zarila u Hankovo lice na kojem su se odmah pojavila dva krvava traga.

Hank ju je ljutito promatrao dok mu se krv slijevala u crnu bradu. Svom je snagom udario Katie.

Ona se stresla, ali Hank nije prestajao sve dok se konačno nije srušila na krevet.

— Životinjo, prokleta životinjo! — vikao je.

Katie mu je okrenula leđa. Hank je zurio u nju.

— Gubi se! Ostavi me na miru, ne mogu te vidjeti! Izlazi odavde, prokleta svinjo!

Hank se nije nimalo obazirao na Katiene riječi. Smijao se i nagnuo prema njoj, u namjeri da je poljubi.

Katie mu je pokušala još jednom zariti nokte u lice, ali joj to više nije uspijevalo.

Hank Ireland ju je snažno zgrabio, pritisnuo uz krevet i bacio se na nju kao životinja na ulovljeni plijen.

Katie se očajno branila.

— Već ću ja tebe naučiti pameti — prijetio je Hank. — A kada mi dosadiš; odvest ću te preko granice u Meksiko. Poznajem tamo ljude koji će mi dobro platiti. Odvest ću te u bordel, a ako ne budeš poslušna, već ću te prisiliti.

Katie je zatvorila oči.

Sada joj je bilo jasno da je potpuno izgubila prisebnost kada je pučala na Todda Irelanda. Ali sada se više ništa nije dalo izmijeniti. Postala je plijen ovog razbojnika. Znala je da bi Hank Ireland jednog dana ostvario ovu prijetnju i da bi zaista ostala u Meksiku.

Znala je što bi morala podnositi. Hank Ireland nije zacijelo jedini čovjek koji je želio njeno tijelo. Tu je i Kirk Ireland, vođa družine, pa i ostali razbojnici.

Sve joj je izgledalo kao ružan nestvaran san iz kojeg se željela što prije probuditi.

Očajnički se branila posljednjim snagama. Njegovo bradato lice primaknulo se njenom. Bio je obuzet divljom, životinjskom požudom. Odlučio je da pošto-poto postigne željeni cilj.

Katie je uspjela osloboditi lijevu nogu i snažno ga njome udarila. Hank je kriknuo. Bol ga je vratila u stvarnost. Uspjela se osloboditi njegova tijela. Skočila je iz kreveta, ali Hank je bio jači. Ponovo je grubo bacio Katie na krevet.

Osjećala je da gubi posljednju snagu. Znala je da se neće moći dugo boriti.

— Urazumi se! — vikao je Hank. — Ako nećeš, istjerat ću te tako голу na dvorište.

— Ne, ne... — molila je Katie.

Oči su joj bile ispunjene suzama, obrazi crveni od stida i udaraca.

Izgledalo joj je kao da se sve oko nje okreće. Željela je smrt. Nije više mogla podnositi sramotu i ponižavanja.

Ali tada se u dubini javljalo nešto što joj je davalo volju da preživi. »I oni koji dođu do dna ne smiju se predati«, mislila je Katie. »Uvijek se pronađe izlaz, pa i iz najdubljeg blata.«

Ove su joj misli pomogle da podnese čovjeka čiji je vrući dah osjećala na licu, čije su grube ruke pohlepno hvatale njeno nježno tijelo.

Pred njenim se očima pojavila Samova slika. Sjećala se mirnoće i snage koja je iz njega zračila. Svim svojim srcem se nadala da će on ipak doći i da će joj pomoći.

VII

Sam je puna dva sata promatrao ranč. Sunce je polagano zalazilo za planine. Spuštao se prvi večernji sumrak.

Pošto je pokopao brata, napustio je gradić.

Bio je to u Sunsetu dvostruki sprovod. Chester Ballard i Jeremy Swanson počivali su sada na groblju jedan kraj drugoga. Gotovo svi stanovnici Sunseta bili su prisutni u tužnoj povorci. Željeli su otpratiti na posljednji počinak svog šerifa i sugrađanina Swansona.

Neki su se ljudi željeli pridružiti Samu, ali ih je on odlučno odbio. Znao je da ovo mora uraditi sam i oni bi mu mogli samo otežati stvar. To im je Sam jasno stavio na značenje.

Protiv razbojnika iz Irelandove družine može se boriti samo onaj tko je lukaviji i brži od njih. Znao je da su oni okorjeli i opasni razbojnici koji su u stanju postaviti stotinu zamki i prijevara.

Samu je bilo jasno što ga očekuje. Mogao je izvući živu glavu samo uz mnogo sreće. Bila je to gotovo apsurdna i bezizlazna borba, ali

uzmaknuti više nije ni htio ni mogao.

Stalno je mislio na Katie. Morao joj je pomoći, izbaviti je iz ruku okrutne Irelandove družine. Tek kada bi mu to pošlo za rukom, mogao bi se hrabro boriti. Tada bi mu u svakom slučaju bilo mnogo lakše.

Ali, kako prodrijeti u ovo utvrđeno mjesto?

Sam je promatrao oštre litice koje su s druge strane ograđivale ranč Irelandovih.

Sve je izgledalo upravo onako kako su mu u gradu opisali. Čak kada bi i vojska napala ovaj ranč, razbojnička bi družina mogla netragom nestati među liticama.

Pred velikom kamenom kućom, kao i pred ostalim građevinama na ranču, uzdizao se masivan zid koji ih je štitiio od bilo čijeg napada, dok je padina pred zidom bila potpuno gola. Nije se tu mogao vidjeti ni najmanji žbun, sve je bilo posječeno do korijena, tako da se moglo zamijetiti svakog tko se približavao.

Sam je bio otprilike pola milje udaljen od ranča. Svoga je konja

sakrio između dviju litica okružene drvećem, tako da se ništa nije moglo zamijetiti.

Sjeo je zguren na jednu liticu. Nije mu preostalo drugo nego da čeka. Poći dalje u ovom trenutku bilo je glupo.

Opazio je da je u dolini vladala apsolutna tišina. Nitko nije dolazio na ranč ni odlazio s njega.

Samo je u velikom dvorištu iza zida bilo živo. Ljudi iz Irelandove družine zabavljali su se, gađajući u prazne mete. »Zakon« njihova poziva naprosto ih je prisiljavao da budu stalno aktivni i da neprekidno uvježbavaju brzinu gađanja revolverom.

Ponašali su se prilično bezbrižno. Vidjelo se da to nije bila družina koja je neprestano izložena neočekivanim napadima.

U ovom utvrđenju mogli su se osjećati potpuno sigurni. Ni u snu nisu mogli pomisliti da bi netko jednog dana mogao narušiti njihovu sigurnost.

Posljednji tračak sunca nestao je na zapadu. Nakon kratkog sumraka pojavili se mjesec i zvijezde koji su poput čarobnog svjetla obasjavali cijelu dolinu.

Sam se uspravio i pošao prema konju. Kad je ovaj vidio svog gospodara, tiho je zarzao veseo što su opet zajedno. Sam ga je oprezno izveo iz klanca. Kada su malo zatim došli u jedan šumarak, Sam je uzjahao konja. Jahao je niskom uvalom prema istočnom dijelu doline.

Bio je to jedini mogući način da dođe do ranča. Još je morao pronaći put kroz brda da bi se potom mogao s juga približiti naselju.

Bilo je to opasno jer je prvi put bio u ovim brdima. Ali Sam je morao riskirati. Drugog izbora nije bilo.

Jahao je polagano, tako da se nisu čula ni konjska kopita. Čuo je glas kojota, a iznad glave mu je preletjela sova.

Put se počeo uspinjati i bivao je neprohodniji. Sam je ubrzo zašao u tamnu crnogoričnu šumu okruženu dubokom tišinom i tminom.

Sjahao je i uhvatio konja za uzde. Pod nogama su mu pucketale suhe grančice. Hodao je pola sata. Na kraju se ponovo našao pred strmom liticom.

Poshao je udesno i našao se na uskoj stazi koja je vodila prema vrhu brda. Pred njim se odjednom pojavila duboka provalija od koje mu se skoro zavrtjelo u glavi. Konj je instinktivno osjetio opasnost, ali je slijedio gospodara.

Samu je bilo jasno da ga jedan pogrešan korak može stajati života. Tko se strmoglavi u ovu provaliju, taj sigurno nema šanse da se izvuče.

Ipak na povratak nije ni pomišljao.

Morao je ići dalje.

Oprezno je vodio konja, a zatim je ponovo uzjahao. Noćni mu je povjetarac hladio lice i poigravao se konjskom grivom. Sam se ponekad zaustavljao i oprezno osluškivao. Čuli su se samo glasovi koji su dolazili iz šume.

Pred njegovim se očima opet pojavila slika Katie Swanson. I unatoč svim nastojanjima nije mogao odagnati misli od te djevojke.

»Što se s njom događa?« pitao se. »Što li su joj samo ovi gađovi napravili?«

Sve je mogao pretpostaviti. Bio je iskusan čovjek koji je na svojoj koži osjetio život.

Znao je da ta razbojnička družina neće ni pred čime prezati. Rijetko bi se među njima mogao naći čovjek koji bi prema ženi pokazivao makar malo poštovanja.

Osjećao je kako ga obuzima nemir. Bilo je točno pola noći kada je ponovo krenuo prema sjeveru.

Prema njegovoj procjeni, za otprilike pola sata morao je stići u brda južno od ranča.

Međutim, Sam je ipak izgubio orijentaciju. Tek je oko tri sata ujutro ugledao vrhunac brda koji mu je služio za orijentaciju.

Ostavio je konja i sam nastavio put.

Morao se žuriti. Zelio je upasti na ranč još u toku noći.

Konačno se pred njim ukazao ranč. Kuće su se uzdizale do same litice na kojoj se Sam upravo nalazio.

Pogledom je tražio mjesto gdje bi se mogao bez opasnosti spustiti. U noći su odzvanjali raznorazni glasovi i zvuci. Svjetla su bila pogašena na svim prozorima. S unutarnje strane širokog potpornog zida protezala se drvena skela na kojoj je Sam odmah opazio dva stražara. Nije se moglo zaključiti da su bili baš neoprezni. Promatrali su dolinu.

Sam se oprezno približio velikoj kamenoj zgradi. Pažljivo je otvorio vrata i ušuljao se unutra.

Ubrzo se našao u velikoj prostoriji iz koje su na gornji kat vodile široke stepenice.

Donje prostorije nije imao namjeru pretražiti. Vjerovao je da Katie po svoj prilici nije u prizemlju. Zak-

ljučio je da je to bila »centralna« zgrada jer su tu bile smještene kuhinja, smočnica, blagovaonica i neke vrst kancelarije. Družina je spavala u gornjim prostorijama.

Sam se popeo stepenicama. Penjao s najvećom mogućom oprežnošću jer je i najmanje škriputanje drvenog poda moglo nekoga probuditi. Ipak je nekoliko posljednjih stepenica škripnulo.

Sam se odmah zaustavio, zadržao dah i počeo osluškivati. Tek kada je bio siguran da nitko nije ništa čuo i da je u kući sve mirno, krenuo je opreznim koracima dalje.

U ruci je držao revolver, a na ramenu je bila puška koja mu je smetala dok se šuljao i prikradao. Ipak, za svaki ju je slučaj ponio. Nikada se nije znalo da li će mu trebati ili ne.

Kada je došao na vrh stepenica, našao se pred polukružnim podijumom s kojim se moglo poći na desnu i lijevu stranu.

Nakon kratkog razmišljanja ipak se odlučio da pođe na desnu stranu. Nije bio siguran u dobar izbor, ali odnekud je morao započeti.

Zaustavio se pred prvim vratima i osluhnuo. Čulo se nečije duboko i promuklo hrkanje. Sam je oprezno otvorio vrata.

Našao se u sobi. Kroz prozor je dopirala mjesечеva zraka i osvjetljavala jedini krevet.

Sam se nagnuo i pogledao lice čovjeka koji je spavao. Prepoznao je Hanku Irelanda. On se u tom trenutku okrenuo na drugu stranu i nastavio mirno hrkati.

Sam se približio krevetu, prislonio cijev svog revolvera na Hankovu sljepoočicu i laganog ga gurnuo.

Hank je odmah otvorio oči i pokušao ustati.

— Ne miči se ili ću ti prosvirati glavu! — zapovjedio je Sam.

Hank Ireland je raskolačio oči.

— Ballarde, kako ti je pošlo za rukom da se uvučeš na ranč? — pitao je Hank.

Sam nije imao vremena za objašnjavanje.

— Gdje je djevojka? — pitao je.

— Ti bi nju zacijelo htio odvesti — bijesno će Hank. — Tebi se sigurno pomutio mozak. Ti sanjaš ako misliš da ćeš u tome uspjeti. Zamišljaš da je to...

— Odgovaraj gdje je djevojka — ljutito je upitao Sam i pritisnuo jače cijev revolvera.

— U drugoj sobi, u ovoj kraj moje.

— Dobro, a sada se diži! — zapovjedio je Sam.

Hank je odgurnuo posteljinu i polagano ustao.

— Miči se! — naredio je Sam. — Ako samo nešto pokušaš, odnijet će te vrug.

— Ballarde, ti si poludio. Na ranču ima više od tridesetak ljudi. Oдавde se živ ne možeš izvući.

Sam je još jače pritisnuo cijev revolvera.

— Rekao sam ti da se mičeš! Nemam namjere ovdje spavati.

Ireland se okrenuo i pošao.

Kad je došao do vrata, naglo ih je otvorio i pokušao viknuti.

To je ostao samo pokušaj. Sam je osjetio njegovu namjeru, pa ga je snažno udario drškom revolvera po glavi.

Hank Ireland je posrnuo. Sam je brzo skočio i prihvatio njegovo tromo tijelo, kako pad ne bi izazvao buku i probudio ostale razbojнике.

Odvukao je njegovo tijelo natrag u sobu i ostavio ga da tamo leži na podu.

Tada je zamijetio da je Hanku koža iznad desnog uha razderana. Iz žile je tekla krv i slijevala se u crnu bradu.

Istovremeno je opazio i brazgotine na njegovu licu.

Sve mu je postalo jasno.

— Svinjo, prokleta svinjo — promrmlija je Sam.

Primakao je njegovo tijelo do kreveta, pa pogledao po sobi ne bi li našao konopac kojim bi Hanka privezao. Ali u sobi ga nije pronašao.

Sam nije imao mnogo vremena. Odustao je od namjere da priveže Hanka i oprezno izašao iz sobe.

Upao je u susjednu sobu čija su vrata bila samo pritvorena. Ugladao je Katie. Spavala je. Pokrivač joj je skliznuo s ramena i Sam je zamijetio da je gola.

— Katie — šapnuo joj je u uho.

Katie je otvorila oči i vidjela Samovo lice. Činilo joj se da sanja.

— Same, jesi li to zaista ti?

— Ustani — odgovorio je tiho. — Moramo požuriti.

Sam se okrenuo da bi Katie mogla ustati.

— Same, ja sam privezana za krevet — progovorila je.

— Te svinje — izgovorio je Sam kroz zube.

Izvukao je nož i okrenuo se. Jednim je pokretom skinuo pokrivač. Pred njim je bilo prekrasno žensko tijelo.

Brzo je prerezao konopce na rukama i nogama.

Katie je s olakšanjem uzdahnula, ispružila ruke prema Samu, zagrlila ga i poljubila.

Tako su ostali jedan trenutak. Sam se teškom mukom odvojio od Katie.

— Obuci se — rekao joj je tihim glasom. — Uskoro će svanuti. Moramo se izvući iz ovog pakla što prije. Ako zakasnimo, sve će biti izgubljeno.

Katie je skočila iz kreveta, potrčala prema ormaru, brzo izvadila svoju odjeću i obukla se. Sam je prepoznao haljinu u kojoj ju je vidio prvi put.

Oprezno su se izvukli iz sobe.

Dok su prolazili kraj sobe u kojoj je ležao Hank Ireland, ovaj se odjednom pojavio na vratima. Bilo je upravo nevjerovatno kako se tako brzo vratio k svijesti. Sam nije na tako nešto računao.

— Pseto! — povikao je Hank.

U ruci je držao revolver koji je uperio prema Samu.

Sam je bio za djelić sekunde brži od Hanka. Ovaj je također ispalio metak, ali na sreću nije pogodio Sama.

Tada se prevrnuo i pao na leđa.

— Brzo! — povikao je Sam.

Nekoliko sekundi nakon pucnjave u kući se podigla vika. Jedan od članova družine počeo je izdavati zapovijesti.

Sam i Katie za trenutak su pretrčali stepenice. Kad su već bili blizu izlaznih vrata, ona su se otvorila. Na vratima su bila četiri Irelandova čovjeka.

Sam je povukao obarač. Čula su se četiri pucnja.

Dva razbojnika ostala su ležati, pogođena, dok su ostali uzmaknuli.

Sam je stavio revolver u futrolu i skinuo pušku s leđa.

Potrčao je zajedno s Katie, ali ne prema izlazu već je pokušao otvori-

ti manja vrata koja su bila zaključana.

Nije imao vremena za razmišljanje. Gurnuo je svom snagom vrata i uletio u veliku prostoriju. Bila je to kuhinja. Iz tamnog ugla skočio je Kinez s velikim kuhinjskim nožem u ruci. Jurnuo je na Sama, ali ga je on svom snagom udario drškom puške po ruci. Kinez je bacio nož na pod i pobjegao.

Sam je otvorio prozor i iskočio. Katie ga je slijedila. Nije tako brzo i spretno trčala. Smetala joj je dugačka haljina. Da je bar imala hlače! Kada je pokušala preskočiti prozor, haljina je zapela. Katie ju je svom snagom povukla i poderala, ali je produžila trčati.

Na prozoru je ostao komadić tkanine.

— Dalje! — vikao joj je Sam.

U međuvremenu su se na cijelom ranču upalila svjetla.

— Natrag za njima! — čuo se grubi glas. — Pobjegli su u stražnji dio.

— Trči ispred mene! — povikao je Sam djevojci. — Ja ću te već stići.

Gurnuo je Katie tako da je ona svom snagom potrčala.

Iza lijevog ugla već se pojavilo nekoliko Irelandovih ljudi. Sam je stajao i gađao iz puške. Nišanio je nevjerovatno brzo i gađao sigurno.

Razbojnici su padali. Neki su jaukali, a drugi bježali za uglove kuće.

Sam je iskoristio ovaj trenutak da bi se povukao. Brzim je koracima sustigao Katie.

Ona je bila zadihana, crvena u licu, raspletene kose. Jednom rukom pridržavala poderanu haljinu.

Polagano je svitalo. Na nebu su se pojavljivali prvi jutarnji zraci. Zvijezde su odlazile na svoj počinak.

Novi je dan bio na pomolu. Katie i Sam su dobro znali da će on za njih biti težak i gorak.

Irelandova družina dobro je poznavala cijeli kraj. Sam i Katie su znali: ako bi ih poslužila velika sreća, mogli bi prevariti Irelandove ljude i izvući se.

Prebacili su se preko kamene ograde. Čuli su još nekoliko pucnjeva, a onda je sve utihnulo.

Sam je dobro znao da je to bila tišina pred buru. Sada će započeti pravi lov. Irelandovi su ljudi u tome bili vješti. Oni su znali kako se to radi.

Sam i Katie su trčali prema vrhu brda, ali su se neprestano okretali kako bi se uvjerali da li ih tko slijedi.

VIII

Potpuno se razdanilo. Sam je u posljednjem trenutku opazio tri čovjeka koji su vrebali za jednom stijenom. Uspio ih je onesposobiti.

Nastavili su bijeg. Nakon nekoliko minuta našli su se na mjestu gdje je Sam ostavio svog konja.

Približili su se životinji. Sam je uzjahao, podigao djevojku k sebi u sedlo i u galopu odjurio.

Čuli su glasove. Meci su pljuštali na sve strane. Na svu sreću nisu pogađali cilj.

Ubrzo su se Sam i Katie našli u kanjonu.

Ali još uvijek nisu mogli mirno odahnuti.

Taj mali predah dobro bi im došao da se malo odmore od jurnjave. Ali, samo za nekoliko minuta i Irelandova će družina uzjahati konje i pojuriti u potragu.

Sam je znao kakav će to biti lov.

Kakvi ih trenuci očekuju? Kamo da odu? Na koju stranu?

Ako bi odjahali prema jugu, nakon nekoliko sati došli bi na granicu prema Meksiku. Da li je pamet-

no ići u Meksiko? Neće li tamo proći još mnogo gore nego u ovom kraju?

Sam je već boravio u tim mjestima uzduž granice, ali nigdje nije naišao na miran i spokojan život. U tim je gradićima uvijek »ključalo kao u kotlu«.

Život ljudi uzduž granice nije bio nimalo siguran. Često su se tu sukobljavali očajnici, svakojaki lopovi, krijumčari i kojekakve sumnjive latalice.

Bile su to oštre, krvave borbe. Ali očajnici su se uzajamno pomagali. Oni su morali biti složni ako su se željeli održati u svojim priljativim poslovima.

Dakle, kad bi Sam i otišao s Katie preko granice u Meksiko, morao je računati da će ga sigurno progoniti i tamošnji pripadnici razbojničke družine. A možda bi to bilo daleko teže nego umaći Irelandovoj divljoj grupi?

Kamo bi se još mogao zaputiti?

U Sunsetu nije mogao računati na pomoć građana. Oni, doduše,

nisu bili velike kukavice, ali nisu bili ni pravi junaci. A to im nitko nije mogao zamjeriti.

Živjeli su mirnim životom kao i svi ostali normalni ljudi.

A on? Zar je on sasvim normalan čovjek? Drži li i on do svog života kao svaki drugi čovjek? Nije li ludo uletio u leglo razbojnika da bi spasio život jedne djevojke?

Ipak, Sam je morao sam sebi priznati da je do sada imao ludu sreću.

Nije mnogo nedostajalo, pa da se i on našao s nekoliko metaka u tijelu u dvorištu Irelandova ranča.

Osjetio je kako je Katie drhtala cijelim tijelom. Priljubila se uz Sama kao da je samo u njemu mogla naći zaštitu.

— Ne boj se, Katie — tiho joj je šapnuo Sam. — Već ćemo se neka-ko izvući.

Njegov je glas bio miran i pun sigurnosti. Sam zapravo nije ni mislio na ono što je upravo izgovorio.

Sunce je već bilo izašlo iza brda. Sam i Katie nisu više govorili. Čuvali su svoje misli, nisu ih htjeli otkriti jedno drugome. Smatrali su da još nije došao pravi trenutak.

Započeo je novi dan.

Što li će im donijeti?

Da li će uopće još ikada vidjeti izlazak sunca? Nije li njihov položaj težak, gotovo bezizlazan? Zar stvarno mogu računati da će izvući živu glavu?

— Same! — progovorila je iznena-da Katie. — Hvala ti na svemu što si za mene uradio. Ali, čemu sve to? Zašto si stavio vlastiti život na kocku da bi mene oslobodio iz ruku onih divljih zvijeri?

— Zato što te volim — odgovorio je Sam uvjerljivim glasom.

Katie se još više priljubila uz nje-ga. Gledala ga je raširenih očiju koje su se polagano ispunile suza-ma. Lice joj je bilo crveno, a usne su počele podrhtavati.

— Ne... — plakala je Katie. — Ne, to ne može biti istina, Same! To naprosto nije moguće! Mene ne može više voljeti ni jedan muškarac. Ja nisam više djevojka koju si ti sinoć upoznao. Ja... oh, to je bilo strašno. Ja to nikada neću zaboraviti. Hank Ireland... on me je silovao... ta odvratna brutalna hulja...

— Smiri se, Katie — govorio joj je Sam i milovao njenu lijepu raspletenu kosu. — Katie, vrijeme briše sve ružne uspomene. U to ćeš se i sama uvjeriti. Zajedno ćemo započeti nov život. Jednog dana, Katie...

— Da, Same, — odgovorila je sigurnim glasom. — To ćemo pokušati jednog dana.

Jahali su dalje uzduž kanjona.

Sam je mislio na Irelandovu družinu. Znao je da ih ti ljudi već traže. Opasnost je vrebala sa svih strana.

Na sjeveru je zamijetio grupu ljudi. Brzo ih je izbrojao. Dobro je vidio pet članova Irelandove družine.

Nešto južnije od njih dizala su se dva oblaka prašine udaljena jedan od drugog možda samo jednu milju. Sam nije mogao vidjeti ljude, ali je opazio kako su se oblaci prašine približavali jedan drugome. Jedva je zamijetio dvije grupe koje su upravo sustigle jedna drugu.

Dakle, to nije bilo slučajno. Sve je bilo unaprijed dobro sračunato i promišljeno.

Sada su jahali dobro raspoređeni i s određenim zadacima. Sigurno su namjeravali susresti Sama i Katie na određenom mjestu odakle više

nije bilo izlaza. Dakle, postaviti im zamku i uhvatiti ih.

I Katie je vidjela grupu na sjeveru i oblake prašine na jugu.

— Što sada? — upitala je uplašeno.

Sam je pogledao na istok, ali se i ondje dizao oblak prašine.

— To je zaista pravi lov — rekao je. — Postoji samo jedan izlaz.

— Kakav izlaz? — začudi se Katie.

— Moramo se probiti kroz obruč — pokušao joj je objasniti Sam. — Oni na to ne računaju. Oni su sigurni da ćemo se u velikoj panici i strahu dati u bijeg, ali mi ćemo uraditi upravo suprotno.

— Ti ih želiš stvarno napasti? — jedva je izustila Katie, potpuno blijeda.

— To nam je jedina šansa. Drog izlaza nemamo. Ali mene interesira što zapravo radi Kirk Ireland. Nije li se možda oporavio od rane?

Ona je kimnula glavom:

— Ja sam uvjerena da on već može jahati.

Sam se zamišljeno smiješio.

— Znači, i Kirk Ireland je imao isto toliko sreće koliko i ja. A bio sam uvjeren da sam ga dobro udesio.

Katie ga upita:

— Iz kojeg ćeš pravca pokušati razoriti obruč?

— Moram udariti sa sjevera. Na to oni ne računaju.

— Želiš se vratiti u Sunset?

Sam je slegnuo ramenima.

— U svakom slučaju, želim pokušati. Možda ćemo ipak uspjeti, a možda će nas otjerati na jug, u Meksiko. Budućnost će nam donijeti neko rješenje.

Nastavili su jahati prema sjeveru. Sunce se već visoko popelo.

U kanjonu je odjednom odjeknuo rafal. Bio je prošao sat vremena od trenutka kada su posljednji put vidjeli Irelandovu družinu koja ih je progonila. Oni su se, čini se, poput vjetra raspršili na sve strane. Spremali su klopku, uvjereni da se Sam i Katie iz nje neće nikako izvući.

Sam je dobro poznao ljude njihova kova. Konačno, i sam je prije nekoliko godina upao u jednu takvu družinu. Ali se nije rado sjećao na taj dio svog života. Želio je neke stvari zaboraviti. Bilo je to vrijeme ispunjeno borbama i neprekidnom jurnjavom.

Bilo mu je jasno što su pripremali Irelandovi ljudi. Trebalo je samo prisjetiti se kako je i on mislio i ponašao se dok je jahao u takvoj razbojničkoj družini.

Sigurno ih još ne vide, jer su oni i Katie u dubokom kanjonu.

Strpljivo su čekali. Zaustavili su se na jednom od najpreglednijih mjesta, odakle su mogli pratiti svaki korak razbojnika.

Sam je tražio mjesto gdje bi se mogli bar malo odmoriti. Htio je nadmudriti i prevariti razbojnike vlastitom taktikom.

Čekao je, uvjeren da je to najbolje.

Znao je da će Irelandovi ljudi izgubiti strpljenje i dati se u užurbanu potragu.

A kada konačno naiđu na željno očekivani plijen, pripremit će im »vrući« doček. Dakle, to je jedina šansa da se oslobode progonitelja.

Sam je već prije računao da bi se možda mogao naći u sličnoj situaciji, pa je ponio sa sobom malu zalihu hrane i pića.

Zalihe su bile dovoljne za dva dana, naravno, ako ih bude racionalno trošio. Ali vode ipak nije bilo dovoljno. A bez vode je gotovo nemoguće izdržati više od jednog dana u ovom predjelu.

Osim toga, ništa nije pružalo nadu da u ovom kanjonu ima bilo gdje vode. Naokolo su se uzdizale oštre hridine i tu i tamo neki manji žbun.

Pred njima su stijene kanjona postajale sve bliže, a na udaljenosti od pola milje kanjon je završavao. Kad bi napustili kanjon, Irelandova bi ih družina veoma brzo otkrila.

Sam se najprije pobrinuo za konja. Mjesto nije bilo najprikladnije, ali se nadao da će se nekako održati u borbi koja ih je očekivala.

Uzeo je čuturicu da bi se uvjerio koliko još imaju vode. Čuturica je bila do polovice prazna. Izlio je malo vode u šešir i pružio konju. Zatim je ponudio vode Katie.

Odrekao se svog dijela. Odlučio je da izdrži koliko god bude mogao. Znao je da bi o nekoliko kapi vode mogao ovisiti Katien život.

Sjeli su jedno kraj drugoga.

Vladala je duboka tišina, ulijevajući strah i neizvjesnost.

Čekanje je započelo.

Možda je to bilo čekanje smrti?

IX

Sjedili su tako više od jednog sata bez jedne jedine riječi. Onda Katie odjednom progovori:

— Same...

Sam je okrenuo glavu, pogledao je i upitao:

— Što je, Katie?

— Možeš li mi nešto reći?

— Što?

— Ispričaj mi nešto više o sebi i svome životu.

Sam se nasmijao.

— Zašto da ti pričam baš o svome životu? Nema tu što bi bilo vrijedno spomena.

— Same, ništa nemoj skrivati. Tvoj brat Ches već mi je nešto rekao o tebi. Ponekad je bio veoma zabrinut zbog tebe. Bojao se da ćeš jednog dana završiti na vještalicama. Ali, zašto? Reci mi pravu istinu?

— Čemu bi koristila istina? Ionaako se više ništa ne može promijeniti.

— Možda bih ti mogla pomoći. Moraš mi vjerovati. Bez obzira na sve što se bude dogodilo, ja ću uvijek misliti na tebe.

— A ako sam ja ubojica?

Katie ga je pogledala, zašutjela na tren, a onda je s puno uvjerenosti rekla:

— Ne, ti nisi ubojica. Ti nikada ne bi mogao podmuklo ubiti čovjeka. To se tako dobro vidi u tvojim očima.

Katie je i dalje gledala Sama.

— A sada mi ispričaj svoju prošlost. Hendrich O'Toole uvijek je govorio da se mnoge stvari na taj način najlakše prebole. Svakome je potreban netko kome se može povje-

riti. O'Toole je mudar čovjek. Neka-
da je svaka dva mjeseca dolazio u
Sunset. Prava je šteta što više nije
živ. Čovjek je od njega mogao mno-
go toga naučiti.

Sam je zamišljeno potvrdio. Pro-
govorio je tek nakon nekoliko minu-
ta šutnje:

— Ja mislim da ima pravo, Ka-
tie. Zato ću ti i reći istinu. I ja sam
bio pripadnik jedne razbojničke
družine. Još prije pola godine jahao
sam u Texasu s nekoliko momaka
koji su mi bili slični. Krali smo ko-
nje i stoku, a onda smo ih odvodili
preko granice. Ponekad smo napada-
li i grupe Jenkija i otimali im oruž-
je koje smo mogli dobro unovčiti u
Meksiku. Bio sam tada lakomislen.
Mislio sam da sve ono što mi je po-
trebno za život mogu jednostavno
oteti. Na početku nam je »posao«
išao dosta dobro. Bile su to prve go-
dine poslije građanskog rata, kada
u Texasu nije bilo nikakva zakona.
Ja sam mislio da moramo Jenkijima
sve oteti, jer su oni ionako krali od
Teksasana. Svi smo bili u ratu, bili
smo ispunjeni bijesom i buntovnič-
kim prkosom. Chester nije mislio kao
mi. Za njega je rat bio završen, želio
je otići na zapad u nadi da će zapo-
četi nov život. Bio je uvjeren da je
ionako bilo previše ubijanja i patnji.
Ja sam ostao sa svojim prijateljima,
a on je otišao. Bila je to moja po-
greška...

Sam je duboko uzdahnio. Lice mu
se namrštilo. Pred njegovim očima
lebdjele su slike iz prošlosti.

— Zašto nisi poslušao Chestera? —
upitala je Katie tihim glasom.

Slegnuo je ramenima.

— Možda zbog ponosa — promr-
mljao je. — Ipak mislim da je po-

srijedi bila mržnja. Imali smo ranč,
ali kada smo se ja i Chester vratili
iz rata, našli smo samo zgarište i dva
groba u kojima su ležali naši rodi-
telji. Ni ranč nam više nije pripadao.
Jenkiji su sve prigrabili sebi. Naša je
zemlja pripadala jednom bogatom
čovjeku sa sjevera. On je, naime, od
nekoliko manjih rančeva stvorio
veliki ranč. To nisam mogao pod-
nijeti. Zakleo sam se da ću sve
nadoknaditi. Tako je počelo. Prve
sam dvije godine imao sreće. Zako-
na tako reći nije bilo. Dobro smo
poznavali kraj i Jenkiji nas nisu
mogli lako uhvatiti u klopku. Čak i
kada su nas proganjali, bilo je to za
nas šala. Znali smo da smo nepobje-
divi.

— Zar nikada nisi razmišljao o
tome da radiš nešto nepošteno i ne-
pravedno?

Sam se nasmiješio.

— Nepravda? — upitao je glasom
punim gorčine. — A što su drugi
učinili nama? Ni oni se nisu ponaša-
li bolje od naše družine. Nikada
nisu osjećali grižnju savjesti. Ali
tada...

Sam je zastao. Vidjelo se po nje-
govu licu i očima da mu je teško
nastaviti. Opet su se pojavile muč-
ne slike iz prošlosti. Nije mogao
zaboraviti dan kada je odlučio napu-
stiti prijatelje i dotadašnji način
života.

— Što se tada dogodilo? — upita-
la je Katie. — Kako si došao na tu
odluku? Što te je trgnulo?

Sam je uzdahnio. Glas mu je bio
dubok i hrapav.

— Prilikom jednog okršaja s mek-
sičkim razbojnicima na granici bio
sam ranjen. Upravo smo se pripre-

mali da otmemo plijen kad me je jedno tane pogodilo. Morao sam ostanu u skloništu, a ostali su otišli s namjerom da izvrše pljačku. Vodstvo je preuzeo Tex Clayburnes.

— Inače si vođa družine bio ti? — upitala je Katie.

Sam klimnu glavom:

— Da, upravo tako! Do tada sam ja bio na čelu družine. Momke sam držao u čvrstim rukama. Disciplina je bila gotovo kao u vojsci. Do okršaja je dolazilo samo kad smo se morali boriti s Jenkijima i meksičkim bandama. Za mene su ti okršaji bili nešto potpuno normalno, nastavak rata. Nisam imao osjećaj da je rat završen. Nisam osjećao grižnju savjesti za počinjena djela. Međutim, kada je Tex preuzeo vodstvo, bilo mi je jasno čemu to vodi. Svi su odjednom postali pravi divljaci. Počeli su ubijati ljude iz čiste zabave. Nalazili su nevine žrtve. U sklonište su doveli nekoliko djevojak. One su mi pričale kako se prilikom svakog napada uvijek spominje moje ime, kako je moja glava na »visokoj oijeni«. Nazivali su me Jastrebom. I smatrali ubojicom. Svi su me optuživali za nedjela koje je počinio Tex.

— Zvali su te Jastreb? — upitala je Katie.

— Da, to mi je bio nadimak.

— A što se nakon toga dogodilo?

— Pozvao sam Texa i naredio mu da prestane sa zvjerstvima. On mi se nasmijao u lice i poslao me do đavola. Došlo je do obračuna. Tex je poginuo, s njim i njegova dva najbolja prijatelja. U skloništu su bile prisutne i zarobljene djevojke.

— Osloboodio si djevojke, zar ne?

— Naravno, odveo sam ih poslije u grad. Dok smo ulazili u grad, naišli smo na Texovu braću i na tri čovjeka iz naše družine. Čim smo se pogledali, bilo im je jasno što se dogodilo. Došlo je do pucnjave. U okršaju su mi pomogli i stanovnici grada. Moji su stari prijatelji jedva izvukli živu glavu. Pobjegli su kao gonjeni olujom.

— Kada se to dogodilo? — htjela je dodati Katie.

— Prije nepune dvije godine. Ubrzo nakon toga i ja sam napustio grad. Od tada neprestano bježim, ali ne, samo od zakona nego i od svojih bivših ljudi. U njihovim očima sam ostao kukavica. Neprekidno su me progonili i prisiljavali na borbu. A ja sam svaki put bio naprosto prisiljen da nekoga od njih ubijem. Prije nekoliko mjeseci Chester me je pozvao da dođem u Sunset. Znao je da sam u teškom položaju. Pisao mi je da ću u ovom kraju naći pravi mir i sreću.

— Je li ti ta razbojnička družina još uvijek za petama?

— Da — odgovorio je Sam. — Ali oni ne traže Sama Ballarda nego čovjeka zvanog Jastreb.

— Tko? Zakon ili tvoji bivši prijatelji? Jesu li oni još na životu.

— Koliko mi je poznato, Texova su braća još živa. Naletio sam na njih prije pola godine u Arizoni. Pogodio sam obojicu, ali i ja sam bio ranjen. Morali smo se rastati. Nedavno sam saznao da su ostali živi.

— Znaju li oni tvoje pravo ime? Znaju li oni da si ti Ballard, Sam Ballard?

— Naravno da to znaju. Uostalom, oni tu stvar nikada ne bi prepustili zakonu. To je moja sreća.

Zeće me sami ubiti. Za ostalo ne mare.

Katie je naslonila glavu na Samovo rame. Opet je nastala duga šutnja. Svatko je bio zaokupljen svojim mislima.

X

Odjednom se začuo topot konja.

— Dolaze — progovorio je Sam i dohvatio uzde konja.

Vidio je sedam članova družine koji su se polagano približavali. Odmah je prepoznao Irelandove ljude.

Okrenuo se Katie:

— Sedmorica... Katie, bilo bi najbolje da se skloniš u ono udubljenje dok ovo ne svrši. Tamo ćeš biti sigurna i metak te neće pogoditi.

— Ali ja se ne bojim ni metka ni smrti. Ako tebe ubiju, ne želim više ni sama živjeti.

— Katie, učini što sam ti rekao! Još nije došlo vrijeme za umiranje.

Katie je ustala i pošla prema mjestu koje joj je Sam pokazao. Bilo je to udubljenje u stijeni, gdje je mogla biti sigurna. Smjestila se i počela napeto osluškivati.

Razbojnici su se približavali. Sam je zauzeo položaj, uzeo na nišan čovjeka koji je bio na čelu grupe i povukao obarač.

Prepoznao je bio jahača. Bio je to Kirk Ireland, vođa. Želio je osvetiti svoja dva brata i dočepati se Katie.

Sam je dobro pretpostavljao što je osjećao Kirk Ireland. Sigurno je bio ispunjen strašnim bijesom i mržnjom. Ali je i njegova samouvjerenost bila poljuljana. Točak sreće se okretao naopako. Izgubio je dva

brata, a i njegova se družina osjetno prorijedila.

Sam je bio njegov najopasniji neprijatelj.

Zato ga je htio uništiti po svaku cijenu. Tek kada ubije Sama, ponovno će zavladatao dolinom i gradićem. I sve će biti kao prije, dok se nije pojavio onaj Sam Ballard.

Grupa je bila već sasvim blizu. Vrebali su na sve strane, držeći u rukama oružje spremno za paljbu.

Samov je konj iznenada zarzao. Osjećao je opasnost, a osim toga mučila ga je žeđ.

Poslije Samovog pucnja u kanjonu je nastala paklena pucnjava. Pljuštala je kiša metaka na sve strane. Cijelim kanjonom odzvanjao je prasak revolvera i pušaka.

Sam je ciljao u Kirka Irelanda, ali je vođa družine uvijek spretno saginjao glavu i metak bi proletio iznad njegove glave. Reagirao je brzo, brže od njegovih ljudi. Mora se priznati da je bio iskusan.

Metak je pogodio jednog od Kirkovih ljudi koji je jahao iza njega. Uz krik je pao na zemlju. Njegov se konj uplašio, propeo na stražnje noge i počeo trčati u općem metežu i gužvi Prašina se dizala.

Ostali su se povukli, ali pucnjava nije prestajala. Po mjestu na kojem

se skrivao Sam pljuštali su meci od svih strana. On je ipak uspio pogoditi još dvojicu prije nego što su se sasvim povukli.

Dva su razbojnika ostala u sedlima. Bili su teško ranjeni i bilo je jasno da se više nisu mogli boriti.

Dakle, Sam je onesposobio četvoricu. Znači, to i nije bio tako veliki i opasan protivnik. Sam je u ovim stijenama bio dovoljno siguran, ali se mogao boriti samo dok mu ne ponestane municije.

Ovo je mjesto bilo idealno za obranu i prava je sreća što su ga pronašli.

No Sam je još uvijek imao dovoljno municije, pa ga to nije zabrinjavalo. Prije nego što je napustilo Sunset previdio je sve do čega je moglo doći.

Ali ga je nešto drugo uznemiravalo.

Voda!

Da, vode nije bilo, a bez nje nije bilo moguće ostati u ovom paklenskom predjelu.

Kada bi barem imao dovoljno vode! Danima bi tada mogao braniti ovo mjesto.

Vidio je kako su članovi družine i njihov vođa sjahali s konja i gledali prema njemu. Bili su daleko, tako daleko da ih Sam nije mogao pogoditi. Jedan se konj polagano približavao Samu. Njegov je gospodar poginuo u okršaju, pa je bio uplašen i zbunjen. Najednom se okrenuo i odgalopirao natrag.

Sam je pogledao na sat.

Uskoro će pet sati.

A zatim će pasti mrak.

Možda je to ipak jedino rješenje. Jedini spas? Možda će mu noć pomoći da se zajedno s Katie probije i izvuče iz kanjona?

Sam je morao misliti na sve. Nije bilo lako donijeti u ovoj prilici odluku.

Ipak je morao riskirati. Morao je pokušati izvući se odavle bilo kako. Ako ostane ovdje, razbojnicima će biti dovoljno da samo strpljivo sačekaju da mu ponestane municije i vode, pa da im padne u ruke. A to im zadovoljstvo nije smio priuštiti.

— Kako je, Same? — upitala je uplašenim glasom Katie.

Jedva je smogla snage da izgovori ove riječi. Srce joj je uzbuđeno tuklo.

— Samo hrabro naprijed — odgovorio je Sam, hrabreći je.

Razmišljao je o ostalim članovima družine. Sigurno će se uskoro pojaviti. Tada će za njega i Katie nastati teški trenuci.

Da odjašu u drugom pravcu? S puškom i malo sreće mogao bi držati razbojnike na odstojanju.

Ali tu je bila i Katie. Da je bio sam, stavio bi sve na kocku, riskirao bi, pokušao bi probiti se. Ali ovako? Osim toga, njegov je konj bio umoran i sigurno izmoren žeđu, a morao bi nositi dvostruki teret. Bio je to divan, pouzdan, brz i izdržljiv konj koji bi u normalnim uvjetima sigurno umakao, ali sada...

Sam je znao da bi sada to bilo nemoguće.

Nije mu preostalo drugo nego da čeka i da vidi što će poduzeti Kirk Ireland.

Vidio je Irelanda koji je, kao i ostali, sjahao s konja i nešto objašnjavao svojim ljudima.

Nešto su spremali. Sam to nije mogao pogoditi, iako je pokušavao pretpostaviti kakav je plan kovao Kirk Ireland.

Sunce je zašlo za oštre litice kanjona i uskoro se spustio mrak. Nebo je bilo ispunjeno zvijezdama. Ali kanjon je bio predubok i svjetlost zvijezda nije dopirala do Sama i Katie. Tek kada je malo zatim izašao mjesec, opet se moglo vidjeti naokolo.

— Čekaj me ovdje i ne miči se! — doviknuo je Sam Katie.

— Ali ja...

Nije joj dao vremena da dovrši misao. U ruku joj je gurnuo revolver. Bio je to rezervni revolver što ga je izvadio iz sedla.

— Sigurna sam da te ovdje neće nitko uznemiravati. Katie, moraš biti mirna i pribrana, ali u slučaju potrebe ne smiješ se predomišljati. Moraš pucati!

— Same, ja...

Opet mu nije uspjela ništa reći.

Sam je već nestao.

Šuljao se kroz noć kao pantera. Njegove su kretnje bile skladne, vidjelo se da je bio neobično spretni i da se nevjerojatnom lakoćom snalazio u svim situacijama. Oči su mu se u međuvremenu privikle na tamu. Hodao je dosta sigurnim korakom. Izbjegavao je sve o što se mogao spotaći, jer je dobro znao da bi ga samo jedan krivo učinjeni korak mogao stajati života.

Približavao se Irelandovoj družini.

Konačno ju je opazio.

Sjedili su u krugu i tiho razgovarali. Spremali su se za napad. Dobro je vidio njihova lica i čuo razgovor pun najprostijih izraza.

Legao je na zemlju i stao prisluškivati. Gotovo je zaustavio dah.

— Gdje su ostali ljudi? — upitao je jedan od njih.

Njegov se susjed nasmijao i odgovorio:

— Budalo jedna, zar misliš da ga sami ne možemo dotući. Budi bez brige, ta nam ptica neće umaći. Već će on uletjeti u našu krletku.

Opet se začuo onaj prvi glas:

— A što ako nam je ta ptica već odlepršala?

— Mi bismo to sigurno čuli. Ne budi glup, to je nemoguće. Osim toga, tu je i konj. U noći se čuje i najmanji šušanj, a kamoli konjski kas.

Ove je riječi izgovorio Kirk Ireland. Bio je uvjeren u ono što je rekao. To je Sam mogao zaključiti po tonu njegova glasa.

Kirk nije ni u snu sumnjao i mogao vjerovati da će mu Sam Ballard umaknuti. Bio je više nego siguran da već ima plijen u ruci.

— Postavili smo mu dobru zamku — nastavio je Kirk. — Momci, držite se! Budite oprezni i vodite računa da budete tihi kao bubice. Čim zađe mjesec, morate se prišuljati s južne strane uzvisine. Mi ćemo biti na drugoj strani i Sam će se naći u unakrsnoj vatri. Sada možete krenuti. Ali samo oprezno!

Sam se povukao isto onako oprezno kao što se bio i došuljao. Stao je dobrih sto koraka od Irelandove razbojničke družine i očekivao.

Nakon nekoliko minuta čuo je korake dvojice ljudi. Oni su se zaista tiho približavali. Čuo se tu i

tamo poneki šum. Bili su to kamenčići koji su škripali pod njihovim teškim čizmama.

Sam je čekao da se potpuno približe.

Kada su mu bili na domaku ruke, naglo je skočio i bacio se na onu dvojicu. U desnoj je ruci držao revolver.

Onoga koji je naišao prvi udario je drškom teškog revólvera. Razbojnik se srušio i ostao nepomično ležati.

Prije nego što se drugi razbojnik snašao Sam se već bio spremio da i njega udari. Ali se ovaj u posljednjem trenutku okrenuo, tako da ga je udarac revolverom pogodio samo u rame. Odskočio je na desnu stranu i posegnuo za revolverom.

Bilo je potpuno mračno i Sam nije mogao dobro vidjeti svaku kretanju, ali ju je instinktivno osjećao.

Čulo se teško disanje.

Samov je udarac drugi put bio precizniji: pogodio je razbojnika u glavu, i ovaj se srušio na zemlju.

Sam se približio razbojnicima koji su nepomoćno ležali na zemlji. Opipao ih je i odmah zaključio da neće još dugo živjeti. Udarci su bili veoma jaki, ubitačni.

Sam je sve to izveo u najvećoj tišini. Bilo je očito da ostali nisu ni slutili što se dogodilo s njihovim prijateljima.

Sam je mogao krenuti dalje.

Uspravio se i počeo se oprezno poput mačke prikradati mjestu gdje su sjedili ostali razbojnici sa svojim vođom.

Od četvorice, koliko ih je još ostalo, dvojica su bila teško ranjena. Kirk Ireland nije mogao na njih računati. Oni su se najvjerojatnije

u takvom stanju morali vratiti na ranč.

Sam se zaustavio na svega desetak koraka od Irelandovih ljudi.

Nisu ga mogli opaziti. Bilo je prilično mračno. Na svu sreću, mjesec nije bio dovoljno visoko da bi mogao osvijetliti dno kanjona. To je bila velika prednost za Sama. Inače, tko zna kako bi prošao.

Opet je zaustavio dah. Osluškiavao je glasove koji su sasvim jasno dopirali do ušiju.

Kirk Ireland je razgovarao s nekim čovjekom po imenu Burt. Sam je obratio pažnju na svaku izgovorenu riječ. Znao je koliko su one važne za njega.

— Za pola sata mjesec će se popeći visoko nad kanjonom — govorio je Ireland Burtu. — Tada ćemo tog lopova uhvatiti u zamku koju sam mu pripremio. Lijepo će se provešti. Još ćeš to vidjeti.

— A ako ipak ne uspijemo?

Ireland se podrugljivo nasmijao.

— U tom slučaju morat ćemo ga naprosto čekati. Sunce će ga najkasnije do sutra navečer istjerati iz njegove jazbine. On sigurno više nema vode. A tko u ovom paklenom kotlu može izdržati bez vode više od par dana? Djevojku ću, naravno, ja uzeti. Ta će mi mačka platiti za oba brata. Prokleta vještica! Ali, dobit će i ona svoje. Tada ću...

Kirka Irelanda je spopao bijes. Njegovo se lice izobilježilo. Sigurno je u licu bio crven kao rak, ali to se nije moglo vidjeti.

Čuvši ove Kirkove riječi, i sam se razbjesnio. U njemu se probudila još veća želja za osvetom.

Legao je na zemlju. Čekao je da prve mjeseeve zrake padnu na dno kanjona.

Tada se pomakao.

Prikrao se sasvim polagano i odjednom se stvorio pred Kirkom i Burtom.

Oprezno je pogledao naokolo i uvjerio se da su ona dva ranjena razbojnika zaista odjahala na ranč.

Kirk Ireland i Burt sjedili su naslonjeni na dvije stijene. Kada su vidjeli Sama, koji je u ruci držao operenu pušku, zanijemili su. Probljedili su.

Sam je mahnuo puškom i naredio:

— Dižite se!

Kirk je pogledao Burta. Želio je naći bilo kakav izlaz iz ove situacije.

Jednostavno nije mogao vjerovati vlastitim očima. Nije mogao sebi oprostiti i priznati da se Sam Ballard nalazi pred njima.

— Rekao sam vam da se dignete!
— zaprijetio je Sam.

Ireland se kiselo osmijehne.

— Što namjeravaš, Ballarde? — upitao ga je Kirk. — Možda nas želiš zarobiti? Ali, čemu sve to?

— Odvest ću vas u grad — odgovorio je Sam mirno. — Iz grada ću vas otpremiti dalje na sjever. Budite sigurni da će vas izvesti pred sud, da će vam suditi. Zakon će vam dodijeliti ono što ste zaslužili.

Kirk je namignuo Burtu. Zatim su polagano ustali, kao da se predomišljaju. Ruke su podigli uvis. Vidjelo se da nemaju odvažnosti da posegnu za revolverima.

S Irelandova lica nije silazio podrugljiv osmijeh. Kao da se rugao Samu.

— Ballarde! — progovorio je. — Ti zaista misliš da ćeš na kraju uspjeti. Glup si, Ballarde. Kladimo se da nas nećeš dovesti do grada.

— Pristajem, Kirke, kladim se s tobom da ću vas ipak dovesti do grada.

Sam je gurnuo Burta i naredio mu da sveže svog gazdu.

Burt ga je pogledao i odgovorio:

— To mi ne pada ni na kraj pameti. Ti me možeš i...

— Uradi što sam ti naredio! — zagrmio je Samov glas.

Burt je uvidio da nema mjesta šali, otišao je do sedla i donio dva kožnata konopca.

Prišao je Kirku s leđa.

Ireland je lagano spuštao ruke kao da ih je htio staviti na leđa kako mu je to Sam zapovijedio.

Ali, upravo u tom trenutku pokušao je vješto dohvatiti revolver.

Bio je to njegov uobičajeni trik. Zahvaljujući tom triku, Kirk Ireland je iz mnogih okršaja i dvoboja izlazio kao pobjednik.

Njegov je trik bio jednostavan. Najprije bi se pretvarao kao da nema namjere ni da se pomakne, a onda bi odjednom, kada se tome nitko nije nadao zgrabio revolver i nanišanio u protivnika.

Ali ovoga se puta prevario. Sam je nekad bio član razbojničke družine, štoviše bio je njihov vođa i poznavao je trikove slične ovima.

U djeliću sekunde kada je Kirk već bio dohvatio revolver Sam ga je snažno udario puščanom cijevi po ruci.

Kirk je bolno kriknuo, zateturao i pao na zemlju.

Dok je on padao, Burt je pokušao sreću.

Bacio se cijelim svojim tijelom na Sama.

Ali je i to bio samo uzaludan pokušaj.

Sam ga je svom snagom udario u trbuh i Burt se srušio na zemlju.

Ležali su jedan kraj drugoga. Nisu se micali. Možda se i neće tako brzo vratiti k svijesti.

Sam je prišao i svezao obojici ruke. Činio je to veoma oprezno, jer se nikada nije znalo što takvi razbojnici namjeravaju učiniti. Kada ih je već svezao, Kirk Ireland se pokušao osloboditi i pomaknuti. Kako se pomalo vraćao k svijesti, bilo mu je jasno da su mu propale sve šanse. Obuzeo ga je bijes. Njegovo se lice iskrivilo. Bio je ispunjen strašnom mržnjom. No, morao je samo ležati i slušati njegove zapovijedi.

Više se nije mogao savladati.

— Za ovo ćeš mi već platiti. Jednog ću ti dana oderati kožu — vikao je.

Sam se samo mirno smješkao i to je još više razbjesnulo Kirka.

Sam je uzeo još nekoliko konopaca i za svaki slučaj svezao i onu dvojicu koju je maloprije također onesposobio, iako je znao da ne mogu više ustati, ali je ipak morao biti oprezan.

Tada se zaputio prema Katie koja ga je nestrpljivo čekala.

Sada nije morao biti oprezan i nije se morao šuljati kao onda kad

je dolazio ovamo. Koraćao je dugačkim koracima, slobodno, bez straha da će ga netko zamijetiti.

Katie je čula korake koji su joj se približavali. Sakupila je sve snage i povikala:

— Stoj ili pucam!

Sam se nasmijao.

Njegovo je lice bilo vedro nakon teških trenutaka koji su se, srećom, dobro završili.

— Zar želiš budućeg supruga već prije svadbenog putovanja poslati na »onaj« svijet? Katie, to ne bi bilo baš jako zgodno. Što kažeš?

Katie je odahnula i potrčala ususret Samu.

— Oh, Same, toliko sam se bila uplašila — šaputala je Katie.

Lice joj je još uvijek bilo blijedo, ali sada se na njemu pojavio osmijeh ispunjen srećom i ljubavlju.

— Sada se možemo vratiti u grad.

— A Kirk Ireland i njegova banda? Gdje su oni?

— Njih sam dobro »spakirao«. Njima će ovo putovanje do Sunseta biti sigurno manje ugodno nego nama.

— Jesu li još živi?

Sam je kimnuo glavom.

— Već će oni dobiti ono što su zaslužili.

XII

Sunce je već obasjavalo cijeli gradić. Kada su se približili prvim kućama, na ulicama nije bilo nikoga. Sunset je bio pust.

Katie i Sam su jahali na Samovu konju, a za njima su kaskali uhva-

ćeni razbojnici i Kirk Ireland. Bili su vezani i visili su preko sedala na konjima. Izgledali su zaista smiješno.

Kovač Ike Roswell prvi je ugledao ovu povorku. On je bio jedan

od rijetkih stanovnika Sunseta koji je rano ustajao. Upravo se spremao da otvori vrata kovačnice. Unutra je još uvijek bilo tamno. Otvorivši vrata, obasjale su ga prve jutarnje sunčane zrake. Od svjetlosti je bio gotovo zaslijepljen, pa nije odmah vidio što se događa na ulici.

Protegnuo se, protrljao snene oči — i tek tada ugledao grupu koja se približavala.

— Katie! — povikao je Roswell iznenađen. — Jesi li ti to, Katie? Sto mu gromova, kako ti je to pošlo za rukom, Same?

Sam se zadovoljno nasmiješio.

Na njegovu su se licu vidjeli tragovi neispavanosti i umora.

— Sreća — odgovorio je. — Poslužila me je velika sreća.

— Ne budi skroman — dodao je Ike Roswell. — Ovo je najluđa stvar koju sam u životu doživio i vidio.

Prišao je konjima i pogledao zarobljenike. Tada se približio Kirku Irelandu, uhvatio ga za čuperak i podigao njegovu glavu.

— Njegova brata nema ovdje? Zar nisi uspio uloviti tu zvljerku? — upitao je Ike.

— Hank je mrtav — odgovorio je Sam. — Gdje možemo ovu četvoricu strpati? To svakako mora biti sigurno mjesto.

Kovač se zadovoljno smijao.

— Napravili smo kancelariju za šerifa — objašnjavao je Ike Roswell Samu. — A uz pravu kancelariju ide i pravi zatvor. Tamo bismo ovo društvanje mogli i okovati lancima. Za to bih se ja sam rado pobrinuo. To mi neće predstavljati nikakav problem.

Bio je uzbuđen i njegove su riječi odzvanjale ulicom.

Doista, prošlo je samo nekoliko minuta i počeli su se otvarati prozori i vrata. Ljudi su nahrupili na ulicu.

Moglo se svašta vidjeti. Većina je dotrčala ravno iz kreveta, u donjem rublju, šarenim potkošuljama, razbarušene kose, poluzatvorenih očiju. Žene su se samo ogrnule šalovima; dok su trčale, pokušale su dotjerati kosu, ali vremena za to nije bilo mnogo. Osim toga, nikome to nije ni padalo na pamet kada su vidjeli grupu koja je stajala na ulici.

U toj općoj jurnjavi stara je Emily pokušala staviti umjetne zube, ali ju je netko nehotice gurnuo i zubi su odletjeli u prašinu. Ljutito se izderala, ali je odmah podigla onako prašnjave zube i nastavila trčati kao i ostali.

Svatko je htio stići prvi do kovačnice.

Željeli su se konačno osvetiti razbojnicima koji su im nanijeli toliko zla i zadali mnogobrojne brige. Toliko su se bojali Irelanda i njegovih ljudi, a sada je, eto, došao i njihov trenutak.

— Idemo prema zatvoru! — povikao je Ike Roswell.

Ljudi su napravili prolaz, ali tako uzak da se moglo jedva proći.

Sa svih strana čuli su se uzvici. Stanovnici Sunseta nisu skrivali zadovoljstvo što će se osloboditi tih razbojnika koji su svakodnevno ugrožavali i zagorčavali njihov život.

Čule su se i prve prijetnje.

— Zašto čekati? Objesimo odmah te lopove! Ubijmo ih!

— Zaveži, budalo! — vikao je netko iz gomile.

— Na vješala s Irlandom! — derale su se žene.

U metežu i gužvi teško se mogao uspostaviti red i mir.

Kada su došli pred zatvor, Sam je pogledao prema ljudima koji su i dalje prijetili. Oštrim pogledom odmjerio je čovjeka koji je bio najglasniji i dobacio mu:

— Ako ih želiš ubiti, možeš to napraviti odmah. Samo moraš pričekati dok ih odvežem.

Čovjek je samo oborio pogled. Glasovi su se pomalo stišavali.

Sam je sjahao i s Roswellom odveo zarobljenike u zatvor.

Kirk Ireland i njegovi momci nisu progovorili ni jedne jedine riječi.

Sam je pogledao Irelanda i shvatio da se ovaj neće tako lako predati. Još uvijek je računao na ostale svoje ljude, nadajući se da ga neće ostaviti na cjedilu.

— A što sada? — upitao je Ike Roswell. — Hoćemo li sastaviti sud koji će im pravedno suditi? Doktor Kennedy mogao bi biti sudac. On je obrazovan i to mu ne bi bilo teško.

Sam je odmahnuo glavom i mirno odvratio:

— Ako želite pravednu presudu, onda ovamo mora doći pravi sudac. Njih moramo predati u ruke pravom sudu. Mislim da ne bi bilo dobro ako bi se sada igrao suda i sudaca svatko kome bi to palo na pamet, koji misli da bi to mogao napraviti. Ako ćete se tako ponašati, nikada nećete uspostaviti mir i red.

— Same, ti govoriš kao da i sam ne pripadaš našem gradu. Pa i ti si građanin Sunseta. Ti pripadaš nama — odmah mu je dobacio stari Ike Roswell.

— Ne — odgovorio mu je Sam. — Ja sam sve ovo učinio radi Katie.

Kovač je odmahnuo rukom.

— Ali to ne može tako, Same. Ti ne smiješ tako misliti. Ti si ovu cijelu stvar započeo i sada se više ne možeš povući. Ne možeš nas sada prepustiti našoj sudbini. Dobro znaš što nas još čeka. Uskoro će se pojaviti i ostali ljudi iz Irelandove družine. Borbu nećemo moći izbjeći. Sada nam moraš pomoći, Same.

Ike Roswell je malo zastao, pa odmah nastavio:

— Ja sam razgovarao s građanima našeg gradića. Svi smo se jednoglasno složili da budeš naš šerif. Moraš dovršiti ono što je tvoj brat započeo.

Sam je opet odmahnuo glavom.

Kakva sudbina! Zar on, bivši vođa razbojničke družine, kojega su progonili njegovi nekadašnji drugovi i zakon, on koji je bježao iz grada u grad — da postane šerif! Da nosi zvijezdu na prsima i brani zakon?

— Ne, to nikako! — čvrsto i odlučno je odbio.

Približio se Katie. Ona ga je uhvatila pod ruku.

— Same — šapnula mu je tiho. — Molim te, učini to. Znam dobro zašto uporno odbijaš i zašto ti je teško uzeti zvijezdu. Ali sada nema povratka. Započeo si borbu, sada moraš ostati do kraja s građanima Sunseta.

— Ali ja nemam prava na tu zvijezdu — odgovorio je.

Katie nije popuštala.

— Ne smiješ se osvrnuti na prošlost. U ovom ćeš gradu započeti novi život, tu te čeka nova budućnost. Zar me sada želiš napustiti?

— Što se vas dvoje dogovarate? — javio se opet Ike Roswell. — Od ove buke ne mogu čuti ni jedne jedine riječi.

— To nije ni potrebno — odgovorila mu je Katie. — Jednog dana već ćeš shvatiti. Sam će sigurno pristati da uzme zvijezdu. I sam si rekao da se nered može obuzdati samo zakonom. Tako će i u našem gradiću konačno zavladati mir.

Sam je lagano kimnuo glavom, podigao desnu ruku u znak pristanaka i nasmijao se starom kovaču.

Ike Roswell je zadovoljno promrmljao:

— Netko bi morao započeti zakletvu. Ja ne znam napamet što sve treba reći, a nemam ni bibliju pri ruci. Možda bi bilo najbolje da ti sam kažeš nekoliko riječi.

Sam je započeo uvjerljivim glasom:

— Zaklinjem se da ću vjerno služiti zakonu i da ću slušati glas savjesti. Zaklinjem se svime što mi je na ovom svijetu sveto.

— To je dovoljno — progovorio je zadovoljno Ike Roswell.

Katie se približila Samu i poljubila ga. Njeno je lice blistalo od sreće i zadovoljstva.

Čim su ljudi vidjeli na Samovim prsima zvijezdu, začulo se mrmljanje.

— Ljudi! — povikao je Ike Roswell. — Pred vama stoji novi šerif Sunseta. Nadam se da ćete ga poštivati kao što ste poštivali pokojnog šerifa Chestera Ballarda koji je bio jedan od najomiljenijih ljudi našeg grada.

Prolomio se pljesak.

Kada se buka stišala, progovorio je Sam.

— Ljudi, danas nas očekuje težak i naporan dan. Irelandova razbojnička banda još nije uništena. Još je ostalo njegovih momaka koji će poduzeti sve da oslobode svog vođu i svoje prijatelje. Sigurno će doći do borbe i meni su potrebni dobrovoljci. Ako budemo složni i jedinstveni, uspješno ćemo se suprotstaviti razbojnicima.

Pogledom je prešao preko lica prisutnih.

Neki su uporno gledali u zemlju, drugi su zurili u nebo.

— Na mene možeš računati, šerife — javio se Ike Roswell. — Ja ću prvi preuzeti stražu nad zatvorenicima.

Iz gomile se izdvojio i jedan osamnaestogodišnji momak.

— Zovem se Billy Strong, ali imam samo pušku za ptice i zečeve, pa se bojim da mi baš neće biti od velike koristi.

— Idi u moju kancelariju, tamo ćeš naći nekoliko pravih pušaka. Možeš uzeti onu za koju misliš da je najbolja — odgovorio mu je Sam.

Javio se i stari krivonogi konjušar Jock.

— Uzmi i mene, šerife. Nisam više mlad, ali puškom mogu još dobro rukovati.

— U redu — odgovorio je Sam.

Zatim se javio bradati momak, zapušten i prljav, oko kojega se širio jak miris viskija.

— Malloy — izgovorio je momak, držeći se jedva na nogama. — Mogao bi me uzeti za pomoćnika. Ja sam gol kao miš i želio bih zaraditi nekoliko dolara.

— Živiš li ti u gradu? — upitao ga je Sam.

Malloy je kimnuo glavom.

— Sinoć sam došao u Sunset, a stanujem u potkrovlju konjušnice.

Sam ga je oprezno promatrao. Doduše, svojim je izgledom ostavljao rđav dojam, ali je u njegovim očima vidio nešto sasvim drugo. Bio je to pogled koji je dao naslutiti da je ovaj momak znao i za bolja vremena, pogled koji je govorio da je momak dolutao ovamo da počne život ispočetka.

— Da nije možda izdana potjernica za tobom? — upitao je Sam.

Malloy je odmahnuo glavom, ali se osmijeh odmah izgubio s njegova lica.

— Ne — odgovorio je tako tihim glasom da ga je samo Sam mogao čuti. — Bježim od samoga sebe.

Osim toga, mogao bih ti ispričati svoju priču.

— Što si prije radio?

— Ako te to baš interesira, ispričat ću ti poslije — šapnuo je momak Samu.

— U redu. Imaš li oružje?

— Morao sam ga založiti u salunu za hranu i piće.

— Bartone! — doviknuo je Ike Roswell vlasniku saluna. — Vрати oružje ovom momku! Dug ćeš već lako namiriti iz gradskog fonda.

— Nema potrebe — odvratio je Barton O'Henry. — Osim toga, red je da i ja pridonesem nešto ovoj našoj zajedničkoj stvari.

Malloy je bio posljednji dobrovoljac. Više se nitko nije javio u namjeri da se pridruži Samu.

XIII

Dobrovoljaca nije bilo dovoljno. Sam je to dobro znao, ali ipak mu je bilo lakše pri srcu kada je vidio da nije ostao bez ljudi.

Mladi Billy, krivonogi stari konjušar Jock i kovač Ike Roswell nisu, doduše, bili neka velika pomoć. Možda je jedino Malloy bio »tvrđić« čovjek u kojeg se Sam mogao pouzdati.

Momak je bio duboko razočaran. To nije htio ničim pokazati, ali ga je Sam jednostavno prozreo. Možda je posrijedi neka žena pa se odao piću da bi lakše zaboravio izgubljenu ljubav? Ali bez obzira na ono što se dogodilo, na mladićevu se licu vidjelo kako naprosto izgara od želje da počne život ispočetka.

Sam se okrenuo kovaču.

— Mogli bi nešto i pojesti, gladan sam kao vuk. Osim toga, moram se nekoliko sati i odmoriti.

— Uzmi Chesterov stan — rekao mu je Ike Roswell. — On je u blizini tvoje kancelarije.

— To sam i namjeravao — dodao je Sam.

Nakon ovih riječi zaputio se prema salunu. Katie ga je pratila. Izgledalo je kao da je svima htjela dati na znanje da pripada Samu, da je njegova žena.

Nakon doručka Sam i Katie su se rastali. On je potražio stan svoga brata, a ona je otišla u očev dućan kojim su u njenoj odsutnosti upravljali Meksikanac Pablo Bonito i njegova žena Juanita. Oni su već godinama radili kod pokojnog Swanso-

na. Bili su mu odani, a osim toga dobro su poznavali posao, pa je sve bilo u najboljem redu.

— Katie, toliko sam sretna što te ponovo vidim! — povikala je mama Juanita. — A ti, jesi li i ti sretna? Da li ćeš se uskoro udati za tog čovjeka?

Katie je kimnula glavom. Odjednom je osjetila neopisiv umor. Bila je iscrpljena, na rubu snaga. Nije bilo lako proživjeti sve ono što se sručilo na nju.

Juanita je zagrlila Katie. Katie je imala dvije godine kad joj je majka umrla. Juanita se uvijek brinula o njoj. Voljela je Katie kao da je nje-
no rođeno dijete.

Vidjela je da je Katie na izmaku snaga. Pomislila je da utješi svoju dragu malu siroticu, ali se predomislila.

Odlučila je da joj pripremi dobru kupku, pa da je pošalje odmah zatim u krevet.

— Ali ja... — htjela je Katie progovoriti.

Juanita ju je prekinula.

— Katie, dijete moje drago, ti se ne moraš brinuti o Samu. To je posao koji on mora obaviti s muškarcima. Ionako si mnogo propatila. Sada se moraš dobro odmoriti.

— Bojim se za Sama — zajecala je Katie. — Kako da ga ostavim samoga?

— To nije ženski posao — uvjerala ju je Juanita. — Ali zato je to posao muškaraca. Hej, Pablo! Uzmi pušku i potraži dobro mjesto gore na krovu! Čim se nešto dogodi, pucaj! Jesi li me dobro razumio?

Juanita je bila energična žena. Znala je kako se mora držati u opasnim situacijama.

Tako je Sam dobio još jednog dobrovoljca za kojega nije ni znao.

Starom se Pablu to nije baš svidjelo, ali se nikada nije usudio protiviti zapovijedima svoje žene. Juanita je u kući vodila glavnu riječ.

Pablo je potražio pušku i otišao bez riječi na krov.

Žene su se povukle.

Stari je Pablo vrebao poput mačke i očekivao napadače.

XIV

Cijelo je jutro prošlo mirno. Nitko nije provirio na ulicu Gradić je bio pust kao da je i posljednji čovjek u njemu umro.

Svi su, puni straha i napetosti, očekivali obračun do kojega je moralo doći.

Što će im donijeti ovaj dan? Hoće li Irelandova družina zaista navaliti u namjeri da oslobodi svog šefa i ostale uhapšeničke? Je li Sam bio u pravu? Možda je cijelu stvar trebao

izvesti drugačije. A da se uopće nije miješao u sve to?

Sati su polagano odmicali i napetost je rasla. Bilo je teško sačuvati mirnoću.

Sat je pokazivao točno dvanaest sati kada se iznenada začuo topot konja. Dolazila su to samo dva konja, ali se građanima Sunseta u strahu pričinjalo da se gradiću približavala cijela četa ljudi.

Kad su se dvojica jahača približila, Sam se upravo bio zaputio prema salunu.

Zaustavio se i pogledao došljake.

Najprije je pomislio da su stranci. Jahali su polagano, a kako su bili nagnuti, sjenka koja je padala od velikog oboda šešira prekrivala im je lica.

Tek kada su se približili Sam ih je prepoznao.

— Još i ovo! Još mi je samo to trebalo! — progundao je.

Bila su to braća Clayburnes, Jace i Slim, braća Texa Clayburnesa.

Oni, dakle, nisu poginuli u borbi u Vicksburgu, kako je prije vjerovao.

Prošlost je ponovo oživjela. Ista ona prošlost koju je Sam htio zaboraviti i zauvijek pokopati.

Stajao je još uvijek na cesti. Bio je udaljen samo nekoliko koraka od saluna.

Braća su se polagano približavala. Zaustavivši se kraj Sama, zlobno su se nasmijali.

Sam je u desnoj ruci držao pušku čija je cijev bila uperena u zemlju. Njegovo je držanje naizgled bilo bezopasno. Ali, bila je to samo varka. On je bio krajnje napet, oprezan, spreman za borbu.

Ali braća Clayburnes nisu ostavljala dojam da žele borbu. Stajali su nepomično i promatrali Sama.

Tada je Jace prvi progovorio:

— Pogledaj! Kada bi se za to znalo u Teksasu, i babe bi umrle od smijeha. Pa to je nevjerojatno. Jastreba nosi šerifovu zvijezdu. Divlji Jastreb je postao šerif.

Slim je nastavio:

— Grdno si se prevario ako misliš da si nas se oslobodio. A sada nam nećeš tako lako pobjeći. Sada

ćeš dobiti svoje! Ni zvijezda ti neće pomoći! Odzvonilo ti je, Jastrebe.

Zvali su ga njegovim starim imenom i on je dobro znao što su namjeravali.

Ovoga puta htjeli su ga ubiti na drugi način. Bilo je dovoljno da u gradu ispričaju što znaju o njemu, pa da za Sama sve bude završeno. Nijedan čovjek u gradu ne bi ga više birao za šerifa.

Zato je želio da dođe do obračuna po svaku cijenu.

Osjećao je želju da podigne pušku i obojicu ustrijeli dok su još u sedlu. Tako bi konačno bio miran.

Zar on nema prava da započne borbu? Zar to ne bi bila samo obračuna?

Ipak, Sam se odmah prisjetio zakletve koju je dao, sjetio se Katie-nih riječi, želje da započne sve ispočetka.

— Zar vam još uvijek nije dosta? — pitao ih je Sam. — Zar se mi već nismo obračunali? Zašto želite još jednom otvarati stare račune?

— Gledaj, gledaj, on nam nudi mir — javio se podrugljivim glasom Slim. — Mislim da mu je ušao strah u kosti. Zar nas ti ne bi želio ubiti? A možda zaista držiš ozbiljno do te proklete zvijezde?

— Da — odgovorio je Sam mirnim glasom, — Prihvatio sam ozbiljno ovaj posao. Zato i ne želim protiv vas ništa poduzeti. Ali ako doznam da vas traže u New Mexiku, strpat ću vas u zatvor. U to možete biti sigurni.

Slim se počeo smiješiti.

— Nas u ovoj zemlji nitko ne traži. — Nemaš nikakva razloga da nas strpaš iza brave.

Sam je još uvijek bio oprezan i spreman za borbu.

Razbojnicima nije mnogo vjerovao. Nikad se ne zna što im može pasti na pamet.

Oni ga vjerojatno žele uvjeriti kako im nije do borbe, a onda, kada se više ne bude mogao izvući, iskoristiti priliku i ubiti ga.

Na drugoj strani ulice, između dviju kuća, Sam je opazio sjenku koja se polagano micala. Vidio je Malloya kako mu je dao znak da je zauzeo položaj.

— Onda dobro — obratio se Sam braći. — Vi ste slobodni ljudi, pa ako želite, možete ostati u gradu. Ali pazite, ponašajte se kao i ostali građani. Ne smijete se ni s kim sukobljavati. Eto, to bi bilo sve.

Oni su, smijući se i dalje, sjahali s konja.

— Budi bez brige, šerife. Možeš se pouzdati u nas. Nadamo se da nam nećeš pokvariti raspoloženje.

Ostavili su konje na suncu, a sami ušli u salun.

Sam se zaputio niz ulicu i susreo s Malloyem.

Momak je bio i dalje zapušten i neuredan, ali više nije tako jako zaudarao viskijem.

Gledao je raširenih očiju Sama.

— Čuo sam nekoliko riječi — promrmljao je. — Ti si zaista Jastreb?

Sam je kimnuo glavom:

— Preko toga neću moći tako lako prijeći. Oni će se pobrinuti da to u roku od dva sata dozna cijeli grad. To se neće moći spriječiti.

Momak je samo mahnulo rukom.

— Pa što onda? Možeš biti miran. Oni tebe trebaju i sigurno te neće pustiti na miru dok te ne izazovu. Ako dođe do borbe, ako se sazna za tvoju prošlost, možda te građani Sunseta neće više htjeti za šerifa. A

možda tebi i nije previše stalo do posla?

Sam ga je gledao.

— Ah, sada mi je sve jasno. U pitanju je djevojka?

Sam se smješкао.

— Momče, ti znaš izmamiti iz ljudi tajnu. Istina je da je djevojka razlog mog boravka u ovom gradu. Želio sam zaboraviti prošlost i ovdje početi sve ispočetka. Ali sada će opet započeti lov. Opet ću morati na duga putovanja.

— Bojim se da to nećeš moći izvesti tako lako. Kada čovjek nosi zvijezdu, ima određene obaveze. Ja to najbolje znam.

— Ti? — začuđeno ga je pogledao Sam.

— I ja sam dugo godina nosio takvu zvijezdu. Bio sam šerif u Coloradu, a onda u Fairplayu, pravom davolskom gnijezdu. To je prokleti grad. Dotukli su me, i to na najpokvareniji i najpodliji način. Na kraju mi je okrenula leđa i djevojka s kojom sam se htio oženiti. Onda su mi natovarili na vrat i jednog čovjeka, Johna Sladea, revolveraša iz Wyominga. Tada više nisam imao volje da se borim za taj pokvareni grad. Izgubio sam živce. Taj me je revolveraš mogao ubiti, ali mi je poklonio život. Istrgnuo mi je zvijezdu i protjerao me kao pseto iz grada. Bio sam dotučen. Slade me je slomio, ali sada...

Malloy je zastao. U očima mu se pojavio onaj isti tračak sjaja koji je Sam već zamijetio.

— Dakle, i ti želiš započeti nov život? — pitao ga je Sam. — Upravo onako kako i ja to želim? Vidio si da nema smisla bježati i lutati iz grada u grad?

Momak je kimnuo glavom.

— Zar nisi htio poći do saluna, Same?

— Ah da, već sam na to i zaboravio. Je li sve u redu sa zatvorenici-ma?

— Poslao sam konjušara, onog mladog čovjeka i kovača da se odmore. Oni su dobri ljudi, ali čini mi se da se ne možemo osloniti na njih.

— Imaš ti pravo — odobravao mu je Sam.

Šerif se okrenuo i pošao prema salunu. Kada je ušao, braća Clayburnes već su stajala za šankom. Ostali su gosti upravo platili piće i zaputili se prema izlazu. Gledali su u Sama nekako čudno.

— Pa on je naš stari prijatelj! — viknuo je Slim. — Dođi, Jastrebe, popijmo nešto za stara dobra vremena u Texasu. Sjećaš li se kako smo steli ono oružje? E, to su bila divna vremena. Dođi, junačino!

Slim je tako jako vikao da su svi u salunu dobro čuli njegove riječi.

Uskoro će se gradom pronijeti vijest i tada će Sameva budućnost biti zapečaćena.

Sam je mirno prišao šanku i progovorio:

— Mi već odavno nismo prijatelji. Zašto lažete? Zašto ne priznate da me želite na podli način ubiti?

— Ali, stoji! — odgovorio je Slim. — Kako možeš sa starim prijatelji-ma tako razgovarati?

— Vidiš da se boji za tu pišljivu zvijezdu — podrugljivo je rekao drugi brat. — Jadni Sam. A mi smo baš morali na njega nabasati. Amigo, radi što god umiješ i znaš, ali nas se nećeš tako lako osloboditi.

Sam je zatražio čašu viskija.

Barton O'Henry mu je odmah dao čašu, ali je ona ostala na šanku.

Sam je razmišljao što da poduzme, kako da se oslobodi ovih prokletih zlikovaca.

Znao je da će se uskoro pojaviti i družina Kirka Irelanda. Tada će sigurno biti u još težem položaju, morat će se braniti na dvije strane.

A moglo bi se lako dogoditi da se braća Clayburnes pridruže Irelan-dovoj družini.

Barton O'Henry nije skidao pogleda sa šerifa. Na Samovu je licu mogao pročitati što ga je mučilo. Već su bili sretni što su dobili novog šerifa, a sada je ispalo da je to najobičniji razbojnik.

Braća Clayburnes nisu prestajali raspravljati o Samu. Pričali su dogodovštine iz starih vremena, a pritom su se podrugljivo smijali. Izmišljali su kojekakve razbojničke pohode, a Sama su prikazivali kao najgorog razbojnika.

Sam nije dopustio da ga uzbude, iako je u njemu kipjelo od bijesa.

— Gledajte, ljudi! — rekao je na jednom Slim. — On uopće ne odgovara na sve ovo što mi govorimo, a to vam je dobar dokaz da je istinito ono što smo vam o vašem sjajnom šerifu ispričali. On je bio bandit, pravi razbojnik i lopov. Svi su ga zvali Jastreb. I ako ne budete oprezni s tim lopovom, jednog će se dana cijeli grad naći u njegovim rukama, a vi ćete postati njegove žrtve.

Tako — promrmljao je O'Henry.

Clayburnesovi su se već dobro napili, pa ih je jako ljutilo što nitko ne reagira na ove njihove riječi.

Slim je iznenada skočio i uhvatio O'Henryja za ovratnik košulje. O'Henry se trgnuo. Slim mu je poderao košulju i još čvršće ga zgrabio.

— Dosta! — povikao je Sam.

Obojica su se okrenula prema Samu, ali ih je dočekaao upereni revolver.

— Platite viski i gubite se iz grada! — naredio im je. — Već sam vas upozorio kako se morate ponašati

ti u ovom gradu, a vi kao da me niste čuli.

— Moja košulja stoji tri dolara — vikao je O'Henry.

— Što se ti, budalo jedna, uzrujavaš! — vikao je Slim. — Mi još nikome nismo ostali dužni.

Bacio je deset dolara na šank, okrenuo se i zaputio prema izlazu. Brat ga je slijedio.

— Mi ćemo se još vidjeti — dobacio je jedan Samu. — Ne zaboravi to! A onda ćeš ti dobiti što si zaslužio.

XV

Sam je još uvijek držao uperen revolver. Zatim se zaputio prema vratima. Vidio je kako su Jace i Slim uzjahali konje i krenuli iz grada.

Sam se vratio u salun.

— Dakle? — upitao je O'Henryja. — Dali još uvijek razmišljaš o novom šerifu?

Barton O'Henry je slegnuo ramenima.

— Ja sam ovdje da točim pivo i viski — odgovorio je. — Druge me stvari ne zanimaju. To nije moj posao. Ali od mene ne možeš tražiti da ti budem prijatelj nakon onoga što sam čuo od ovih ljudi.

— Samo ti dovrši ručak — odgovorio mu je Sam. — Moj zamjenik već gundā. Cijeli dan nije ništa okusio. A i ja ću ga za pola sata zamijeniti.

O'Henry je nestao iza šanka i nakon nekoliko minuta već je nosio Samu pun tanjur hrane.

Sam je sjeo za stol i prihvatio se jela. Upravo je gutao posljednje zalogaje kada se na vratima pojavila grupa ljudi. Bili su to građani Sunseta. Zaustavili su se namrgođenih pogleda kraj Samovog stola.

Predvodio ih je Thomas Walker, vlasnik dućana za stočnu hranu.

— Je li istina sve ono što se priča o tebi, šerife? — upitao je Thomas.

Sam je umorno odmahnuo rukom.

Thomas Walker se okrenuo ljudima koji su ga pratili.

— Potvrdio je, vidjeli ste da je potvrdio, on šuti, a to je znak da je sve to istina — govorio je Thomas. — Dakle, naš je šerif najobičniji stari razbojnik. E baš smo finu ptičicu izabrali da nam štiti zakon i Sunset.

— Ne odugovlačite — prekinuo ga je Sam. — Zašto ste došli ovamo? Što hoćete od mene?

— Hoćemo da nam odmah vratiš zvijezdu koju носиš na prsima — čuli su se glasovi.

Sam se samo osmjehnuo.

— A onda, što ćete onda napraviti? — upitao ih je.

— Onda ćemo osloboditi zatvorenike — odgovorili su prisutni.

— Tko je to odlučio? — trgnuo se Sam.

— Ja i moji prijatelji koji su došli ovamo — odgovorio mu je Thomas. — Oni misle kao i ja. Ovaj je grad izgubljen ako budemo slušali tvoje zapovijedi. Ali možda je bolje da te zovem Jastrebe? Jasno nam je što će se dogoditi kad se pojave Irelandovi ljudi. Oni će spaliti naš gradić. A to možemo spriječiti samo tako da pustimo zatvorenike na slobodu. Moramo ih pustiti iz zatvora prije nego što dođe do borbe.

Sam je odgurnuo tanjur, naslonio se na naslon stolice i izvadio cigaretu.

Bilo mu je sve jasno. Građani su se bojali za svoj život, za kuće, za porodice, za sve što su imali. Zato su bili spremni da puste zatvorenike, da se ništa ne poduzme. Priča o Samovoj prošlosti bila je samo opravdanje da šerifa istjeraju iz grada.

Što da radi?

Da im baci tu njihovu zvijezdu pred noge?

Ili da prihvati izazov? Možda bi to ipak bilo bolje i sretnije rješenje.

— Vratite nam zvijezdu! — opet je viknuo Thomas. — Vi ste prigrabili zvijezdu na nepošten način. Prevarili ste građane Sunseta.

Sam se uspravo. Mirno je odmahnuo glavom.

— Ne, ljudi, to ne ide tako jednostavno kako vi zamišljate — odgovori-

rio im je. — Ja sam izabran za šerifa. Vi ste to željeli i ja sam to prihvatio. Ovu ću stvar dovesti do kraja. Neka vam to bude jasno! Ili možda želite da vam još nešto razjasnim?

Thomas je pocrvenio.

— Dobro, Jastrebe, ako već nećeš sam pristati da nam vratiš zvijezdu, mi ćemo te na to prisiliti.

— A kako to mislite? — upitao je Sam.

— Kada se pojavi Irelandova banda, nitko ti neće pomoći. Ostatak ćeš sam. To će biti tvoj kraj. Cijeli će grad...

— Bilo bi vam bolje da ne trošite riječi — nastavio je mirnim glasom Sam. — Ja znam veoma dobro što moram učiniti. Ali, Thomase, ne misli da bih ja prst pomaknuo za tebe ili tebi slične. Ja ovo činim zbog nekoga drugog. A sada se mičite da mogu proći!

Ustao je i zaputio se prema grupi ljudi. Svi su bili dobro naoružani, ali se nisu usudili upotrijebiti oružje. Bojali su se Sama. Znali su da je odlučan i hrabar.

Sam se gordo zaputio prema izlazu. Ljudi su se razmicali da bi mu napravili prolaz. Tek što se udaljio nekoliko koraka od Thomasa kada instinktivno osjeti iza leđa nečiju kretnju.

Okrenuo se i vidio kako Thomas upravo vadi revolver iz korica.

Udarilo ga je i Thomas se u istom trenutku našao na podu.

Dva su čovjeka bijesno viknula i bacila se na Sama.

Ali i ovi su loše prošli: jedan je ostao bez nekoliko zuba, a drugome je pukla hrskavica.

Uplašeno su se povukli. Rukama su pridržavali glavu i zurili u Sama.

— Sva sreća što nije došlo do pucnjave — progovorio je Sam. — Do đavola, kakve ste vi proklete kukavice! Trebalo bi da vam zaista bacim ovu zvijezdu u glavu, ali to sada ne mogu uraditi.

Dok je izgovarao posljednje riječi, u salun je ušao Ike Roswell.

— Dolaze, Same! — povikao je. — Preko dvadeset Irelandovih ljudi.

Ike Roswell je držao veliku pušku. Lice mu je bilo odvažno i vidjelo se da je spreman za borbu.

— Dolazim, Ike! — povikao je Sam. — Ovaj grad ipak nije naselje kukavica.

Kovač je bacio pogled na ljude koji su prije nekoliko trenutaka tražili od Sama da baci zvijezdu.

— Što su htjeli ovi ljudi? — upitao je Ike.

— Htjeli su da im vratim zvijezdu — odgovorio mu je.

— Htjeli su da im vratiš zvijezdu? — pitao je dalje Ike Roswell. — To sam mogao i misliti. Idioti! I ja

sam čuo priču koja se širi o tebi, ali ne mislim tako. Znam dobro kakav si ti čovjek, Same.

— Ne radi se o tome — rekao je Sam. — To im je bio samo izgovor. Oni se boje za vlastiti život.

Čuo je topot konjskih kopita. Irelandova će družina za nekoliko minuta biti u gradu.

Sam i Ike su potrčali iz saluna. Za nekoliko trenutaka bili su već kod zatvora. Tamo ih je čekao Malloy. Stajao je na vratima i držao pušku.

Irelandovi su ljudi već dojahali do prvih kuća. Za sobom su ostavljali veliki gusti oblak prašine.

Zaustavili su se tek pred zatvorom. U rukama su im bile puške.

Nastala je tišina.

Iz zatvora se začuo glas Kirka Irelanda.

— Hvala vam, momci! Pokažite ovim bijednicima tko su Irelandovi! Ubijte te proklete hulje! Pokažite im tko je gospodar u gradu! Samo naprijed!

Kirkove riječi brzo su se izgubile i u gradu je opet zavládala tišina.

XVI

Irelandovi ljudi nisu sjahali.

— Pogledaj onoga tamo — tiho je šapnuo Ike Roswell Samu. — Ono je Irelandova desna ruka. Zove se Wade McFadden. Čini se kao da bi htio pregovarati.

— Ballarde! — viknuo je McFadden. — Želio bih razgovarati s tobom. Izidi!

Sam je otvorio vrata i izašao. Vidio je da su se u grad vratila i braća Clayburnes.

Zaustavili su se iza Irelandovih ljudi. Željeli su vidjeti predstavu.

Sam je mirno gledao razbojнике.

— Ballarde! — rekao je Wade McFadden. — Pogledaj dobro koliko nas ima. Ti nemaš nikakvu šan-

su. Izgubit ćeš život, a cijeli će grad nastradati zbog tebe. Mi smo odlučili da oslobodimo svoga vođu. Ako bude potrebno spalit ćemo cijeli grad.

Javio se Slim.

— Hej, ti ovoga ovdje ne zoveš pravim imenom. On je poznatiji po nazivu Jastreb. Zar nisi čuo za Jastreba?

Wadeovo čelo se naboralo.

Jastreb iz Big Bena, iz Teksasa? Je li to moguće? — Da, ja sam Jastreb Iz Teksasa — doviknuo je Sam Wade. — Ali danas sam šerif i štitim zakon u ovom gradu. Spreman sam da se borim za pravdu i zakon. Gubi se iz grada, zajedno sa svojim ljudima!

— Jastrebe! — ponovo je nastavio Wade. — Ja sam mnogo toga vidio i doživio, ali tako nešto nisam mogao ni u snu zamisliti. Kako ti pada na pamet da budeš šerif nakon svega što si počinio? Okani se te zablude. Želio bih ti radije nešto predložiti. Pusti Irelanda i pridruži se našim momcima. Lako ćemo zaboraviti sve što je bilo među nama. Ti si izgubio brata, ali Kirk je izgubio dva brata. Zaboravi na sve i pođi s nama. Ti bi nam bio od velike pomoći i koristi. Imamo u planu dobre poslove. Za nekoliko godina i mi ćemo sve napustiti. Što kažeš na to?

Sam je odmahnuo glavom.

— Ne, ja sam već odlučio.

— U tom slučaju čeka te smrt.

— A što ako me posluži sreća?

Wade je slegnuo ramenima.

— To bi morala biti luda sreća. Ali recimo da se to čudo i dogodi, što misliš što će biti s tobom? Brzo će se saznati da se ovdje nalazi Jastreb. Doći će predstavnici zakona i

to će biti tvoj kraj. Jedina šansa koja ti je ostala jeste da se pridružiš nama.

— I ja bih se s time odmah složio — javio se Kirk Ireland iza rešetaka. — Zaboravimo na svađu, Same. Što ćeš imati od toga ako izgubiš glavu zbog ovoga grada?

— Ja sam se već odlučio — odgovorio mu je Sam.

Nije mu bilo lako to odgovoriti. Ponuda nije bila baš tako naivna. Možda oni imaju pravo? I njega su progonili. Pa ako i preživi u ovoj borbi, može se lako ostvariti ono što je Wade upravo izgovorio.

Ali više se nije mogao povući. Morao je izdržati do kraja. Morao je gajiti barem malo nade i vjere da će jednog dana započeti nov život.

— Kako hoćeš — progovorio je McFadden. — Sam si izabrao. Ali kako nitko ne bi jednog dana rekao da smo kukavice i da se Irelandovi momci bore samo onda kada su nadmoćniji, ja ću se sam obračunati s tobom. Ja i ti. Pristaješ li? Želim se uvjeriti postoji li čovjek brži od mene.

— Ne radi to! — povikao je Kirk Ireland iz zatvora. — Ja znam mnogo o Jastrebu. On će te ubiti.

— To je moja stvar — odgovorio mu je McFadden. — Ako ga sada pošaljem pod zemlju, stvar će biti riješena. Ballarde, jesi li spreman?

— Moraš najprije sjahati s konja — odgovorio mu je Sam.

McFadden se nasmiješio.

— Znam — odgovorio je i sjahao s konja. Zauzeo je stav tipičan za revolveraše.

I Sam je bio spreman.

Na ulici je vladala tišina.

— Želim poštenju borbu. I ja sam iz Teksasa — rekao je Wade.

— Onda se dogovorimo za znak — odgovorio mu je Sam.

— Kirk! — povikao je McFadden. — Neka Ireland dade znak. On nas ne može vidjeti, pa ne može smisliti ništa što ne bi bilo pravedno. Jesi li me čuo, gazda?

— Čuo sam te — odgovorio je Kirk. — Ja ću zafučkati. Slažete li se?

Opet je nastala tišina. Nitko nije obraćao pažnju na braću Clayburnes, nitko nije vidio da su oni držali u rukama revolvere.

Sam je očekivao zvižduk. Bilo je miran, hladan kao led. Tako se osjećao prije svake borbe. Nikada nije mislio na to da bi mogao poginuti.

Kirk Ireland je odugovlačio sa zviždukom. Dobro je poznao različne živce svoga čovjeka, znao je da je on zaista brz kao munja.

Ali, ako Sam i bude brži, neće imati vremena da se povuče u zaklon. Ireland je pokušao zamisliti kako sve to izgleda, jer nije mogao iza rešetaka ništa vidjeti.

Dobro je znao da će ostali momci odmah početi pucati ako njihov čovjek padne.

Minute su prolazile, ali se zvižduk nije čuo.

Svi su već gubili živce.

Odjednom se začuo zvižduk. Kirk i Wade bili su zaista brzi kao strijele. Ispalili su gotovo istovremeno. Sam je opazio da je pogodio protivnika, ali je ostao na nogama i dalje pucao.

Jedan je metak pogodio i Sama. Opet je nanišanio i pogodio McFaddena.

McFadden je posrnuo, pokušao još jednom nanišaniti, ali je bilo uzalud.

Ostali članovi Irelandove družine nisu mogli doći k sebi. Nitko nije ni pomišljao na takav kraj. Jastreb je ubio njihova najboljeg čovjeka!

Sam se pokušao povući prema vratima svoje kancelarije, ali su se pred njim pojavili Clayburnesovi. Držali su revolvere u rukama.

Sam ih je opazio.

Jedan je metak već pogodio njegovo rame. Pokušao je podignuti ruku, ali mu je ona bila teška kao da je od olova.

»Sada je sve gotovo«, pomislio je.

Pogodio ga je još jedan metak. Pao je.

Odjednom se čuo prasak dvocijevke. Bilo je to Malloy. Pogodio je Clayburnesove i ovi su se srušili na zemlju.

I Irelandovi su ljudi počeli pucaati. Kirk Ireland je gnjevno vikao iza zatvorskih rešetaka.

Sam je pucao lijevom rukom. Vidio je kako su se konji uplašeno počeli propinjati na stražnje noge i bacati jahače iz sedla. Iskoristio je priliku i ušao u kancelariju. Bilo je na sigurnom mjestu.

Na ulici se rasplamsala pucnjava.

Ljudi, koji su prije nekoliko minuta htjeli oduzeti Samu zvijezdu, sada su se predomislili.

Svima je bilo jasno da je došao trenutak za borbu.

Okršaj je potrajao desetak minuta. Irelandovi ljudi dali su se u bijeg. Neki su bili ranjeni, a mnogi mrtvi.

Sam je ležao na podu kancelarije. Vidio je lice Ikea Roswella i svog zamjenika.

Pojavila se Katie.

— Samel — zajecala je.
— Katie, odlučio sam se za nov život, za tebe, za zakon.
— Mjestal! Dajte mi mjesta, ljudil!
— čuo je nečiji glas.

Bio je to doktor Kennedy.
Sagnuo se nad Samom, pogledao rane i naredio da ga oprezno polože na stol.
Sam je izgubio, svijest.

XVII

Kada se probudio, Sam je ležao u krevetu. Katie je sjedila kraj njega. Bio je blijed i iscrpljen.

— Same, moraš se hrabro držati — šapnula mu je devojka.

Sam se nasmijao i ubrzo nakon toga čvrsto zaspao.

Probudio se nakon duljeg vremena.

— Ovo je soba moga brata? Kako dugo sam ovdje? — upitao je.

— Već su prošla dva dana.

Sam je čuo Katie kao kroz maglu, a onda je opet zaspao.

Kada se probudio, vidio je da kraj Katie stoje još dva čovjeka.

Jedan je bio Malloy. Obrijao se i uredio, tako da ga je bilo teško prepoznati.

Odjednom je progovorio:

— Šerife, pa ti spavaš kao medvjed. Kako si?

Sam je pogledao na drugog čovjeka.

— Ovo je Steve Gregory, pomoćnik federalnog šerifa. Bio je za petama braći Clayburnes. Traže ih zbog razbojništva u mnogim gradovima.

Steve Gregory se obratio Samu:

— Mi smo vam zahvalni. Ovaj se grad konačno riješio tog ološa. Građani govore o vama sve najbolje.

— Na žalost, prije nije bilo baš tako — progovorio je Sam.

Gregory je slegnuo ramenima.

— Serifel — nastavio je Sam. — Kada sam prihvatio zvijezdu, donio sam odluku da počnem sve ispočetka. Jesu li vam rekli što sam radio prije toga? Jesu li vam ispričali nešto više o mojoj prošlosti?

— Same... — povikala je Katie.

— Ne, Katie, mislim da je došao trenutak da se sve raščisti. Za tebe sam sve riskirao, a to moram učiniti i sada.

Malloy je lagano gurnuo pomoćnika federalnog šerifa.

— A što biste mi to htjeli ispričati? — upitao je Gregory.

— Jeste li čuli za čovjeka po imenu Jastreb? Za razbojnika Jastreba iz Teksasa?

Gregory je kimnuo glavom:

— Da, čuo sam za tog čovjeka. Zašto se vi interesirate za njega, Ballarde?

— Taj Jastreb bio sam upravo ja.

Gregory je slegnuo ramenima.

— I što sada? Vas nitko ne traži. Što se tiče Teksasa, mogu vam reći da je potraga za Jastrebom obustavljena. Vi ste odabrali pravi put.

Gregory je pogledao Katie, a onda nastavio:

— U svakom pogledu.

Katie se zadovoljno nasmiješila.

Sam je zatvorio oči.

Nikada u životu nije bio tako sretan.

Kraj

JOHN PRESCOTT:

STRAH

Usta Jimmyja Conroya bile su suha. Osjećao se kao da mu je između zubi modra galica. A neravnomjeran korak njegova konja samo je pojačavao tu gorčinu. Teške nabojnjače što ih je ukrstio na grudima, golem graničarski kolt što je u taktu lupkao po njegovu boku, sačmom nabijena dvocijevka u toku za pušku na sedlu... sve ga je to opterećivalo na nesnošljiv način. a ipak nije jačalo njegovo samopouzdanje, kako je on to očekivao. Da je samo on nosio sa sobom to breme straha, mogao bi barem potražiti utjehu u drugih. Međutim, unutar tri dana izgubili su dvojicu ljudi od hitaca iz zasjede, i on je osjećao koliko svi od toga pate. Uvukli su glave poput kornjača, a suncem opaljena koža kruto se napela preko zgrčenih mišića. Pa i konji su koračali kao da su zaokupljeni vlastitim mislima.

Samo je Charley Olive bio iznimka. Odmah se vidjelo što to znači boriti se u ratu u Lincoln Countyju na strani Billyja Kida. U usporedbi s time, potjera poput ove djelovala je upravo smiješno.

Charley se ogledao kanjonom Bonito stijene kojega su okomito izrasle u goruće nebo a onda se naceri Jimmyju.

— lijepo mjestance, zar ne, Jimmy? Mislim da sam ovuda barem pedese-

tak puta prolahao s Billyjem Kidom. Naravno, dok je on još bio živ. No, ni kada nisam imao dovoljno vremena da se nadvim ljepotama krajoлика.

— Onda sve temeljito pogledaj — reče Wes Johnson. — Ne bih se začudio da više nikada ne ugledaš klanac... osim, možda, kao duh!

To potakne Jimmyja Conroya da se opet jednom pažljivo ogleda i pripazi na svaki pa i najmanji pokret. I dok je pokušavao progutati onaj gorki ukus u ustima, zurio je u svjetlucavu vrpцу potoka pokraj staze, u njišuće glave prerijskih cvjetova, što su se uvijek okretali za suncem, i u nejasne daleke obrise Capitana što je stienovitim vrhovima mal'ne doticao nebo. Iz svake usjekline u liticama kanjona mogla je vrebat smrt. Dowlingovi razbojnici morat će se upustiti u odlučnu bitku... prije ili kasnije.

Smijeh Charleyja Olivea nadjačao mukli topot kopita.

— Hej, Wes, što je s tobom? Pogledaj mene. Za mene ovo nije ništa drugo do lovački izlet na koji sam već odavno morao poći. Nije važno što divljač koju lovimo može uzvratiti vatrom! To je samo stvar navike, razumiješ li?

— Ne bih rekao da će mi biti baš naročito drago naviknuti se na to — reče Emmet Bacon.

Bacon je bio slabunjav momak velli-kih, tamnih očiju u zatvorenom licu. Jimmyju se učinilo da je Emmetovo lice danas još i izvanredno blijedo.

— Ah, do vraga, Emmete — prijezir- no će Charley. — Ako si poželio vatre- no krštenje, morao si prisustvovati kad smo s McSweenovog ranča juriša- li na Murphyjeve strijelce. Slijeva i zdesna ljudi su padali, no uspjeli smo. Učinili smo to ja i Bonney... Billy Kid, mislio sam...

Kad bi čovjek čuo glas Charleyja Olivea, koji je bio tako samouvjeren i nimalo zabrinut, mogao bi mu doista pozavidjeti, pomisli Jimmy. Poželi da se u njega nađe barem upola toliko samopouzdanja kao u Charleyja. Čov- jek poput Olivea, koji je uvijek pri- sustvovao i uvijek učinio ono što je bilo najispravnije, nije poznao ni- kakvih stega, a ni sumnji da li će opružiti razbojнике poput Dowlinga i njegove družine u toj divljini, bez ob- zira na broj zarez a što ih je Dowling imao usječene u kundak svoje puške. Čovjek koji je zajedno s Billyjem Ki- dom, Bowdreom, O'Falliandom i dru- gim odmetnicima čija su luđački hra- bra djela bila glasovita i svima pozna- ta, udijao isti barutni dim i jeo iz iste zdjele... Da, takvu je čovjeku ovaj za- datak, najvjerojatnije, nalikovao na običan izlet. Mora da je sasvim ugo- dan osjećaj ne pripadati više neiskus- nim žutokljuncima kakvi su još bili svi... ili barem većina ... osim njihovog vođe Rawlinsa.

U tom trenutku Rawlins podigne de- snicu i svi koji su jahali za njime za- ustaviše konje.

— Odmorite se trenutak — dovikne on. — No budite sasvim mirni!

— Tko bi to pomislio! — bockao je Olive. — Da nisam znao kako mu jaha- nje pada dvostruko teže negoli nama, okladio bih se u konja i sedlo da se danas uopće nećemo zaustavljati.

— Neshvatljivo je kako čovjek u nje- govoj dobi uopće može izdržati nešto slično — promrmlja Jimmy. — Zacijelo je prekoračio četrdesetu.

— Htio bi zaraditi svoje ostruge... ili to barem pokušava.

— Zaradit će ih na račun naših kosti — promrmlja Wes Johnson. — Još nika- da nisam vidio toliko častohlepna momka.

Jimmy polagano klizne iz sedla; bio je suviše ukočen i umoran a da bi u- redno sjahao. Otpusti kolan, a onda ses uzdahom zavalj uz korito potoka. Gur- ne lice u vodu i napije se pohlepnim gutljajima. Kad se nakon toga privuče- nih koljena naslonio na stijenu, zapazi da su svi ležali na zemlji. Samo je Rawlins još bio u sedlu; jahao je niz stazu, prema stotinjak metara udalje- noj kolibi.

— Što je opet naumio? — poluglasno zapita Jimmy.

Charley se podboči na laktove i po- lagano ispusti kroz nos dim cigarete.

— Još uvijek dograđuje svoj ugled — odgovori, cereći se. — Vjerojatno umiš- lja da će onom prokletom grahojedcu tamo naprijed izvući iz nosa nekoliko vrijednih obavještenja. A ja se kladim da u cijelom kanjonu neće prohaći ni- jednog Meksikanca koji bi bio spre- man priznati da je ikada išta čuo o Dowlingu, a nekmoli da ga je i vidio.

— A ja se pitam zašto su Rawlinsa imenovali vođom — promrmlja Emmet. — Zapravo su taj posao morali povjeri- ti tebi, Charley.

Olive pogleda u korito potoka i nas- miješi se.

— Hja, Emmete, ima stvari što ih mi nikada nećemo moći sasvim objasniti. No, nešto ti mogu reći: kad bih ja ovd- je imao pravo glasa, sasvim bih druga- čije dohvatio stvar. Onako kako sam to naučio od Billyja Kida.

— Pa, zacijelo i on ima svojih zaslu- ga — prozbori Shorty Ellison. — Zada- tak se ne povjerava bilo kome. Mora da dobro barata oružjem.

— Zar on? — prijezirno će Charley. — Jesi li primijetio kako nosi kolt? Ispod haljetka, uz prsni koš, a k tome još i s preklopem preko drška! Po- trebno mu je najmanje pet minuta da bi otvorio vatru!

Svi se nasmiju. Charley doista ima smisla za šalu, pomisli Jimmy. Mnogo bi dao kad bi i on bio tako duhovit.

Nekoliko minuta kasnije Rawlins se u kasu spusti stazom. Doista, smiješne li prilike! Sjedio je pogrbljeno u sed- lu, poput čovjeka koji se još nikada nije našao na leđima konja; po visini, čini se, nije mjerio više od razmaka između ramena.

— Naprijed, pokrenite se! — dovikne.
— Pred nama je još dalek put... ne možemo se čitav dan sunčati.

Ljudi tromo poustajahu. Rawlins odmjeri svoju skupinu. Kad se pogled staroga zaustavio na Jimmyju, potonji je samome sebi nalikovao na dječaka koji svom učitelju mora na ploči izračunati zadatak. Pod strogim Rawlinsovim pogledom Jimmy pritegne kolan naročito čvrsto. Rawlins opet odvratiti pogled, a smiješak mu preleti preko lica...

...

Jahali su dalje, prema planini. Neobični oblici stijena izgledali su kao da ih je oblikovala neka božanska ruka... kao da su iz unutrašnjosti žarili večernjim rumenilom. No taj je prizor za njih mogao biti i glasnik smrti. Jer, Dowlingova družina je već dva puta napala baš u sniraj dana. Iz zasjede su im, tako reći, upali u leđa, a danas će možda prosljediti istom taktikom. No, ovoga će puta zacijelo biti nešto toplije. Kanjon je ovdje završavao i Dowling će zdvojno iskoristiti posljednju priliku. Do lanca brežuljaka morao je stići prije njih, ako želi izmaknuti progoniteljima. Jimmyjeva usta opet su bila onako čudnovato suha, opet se pojavio onaj gorki okus. Pogledi su mu doslovno probijali u crvenožarke usjeke u stijenama; za svakim grmom tražili su lice ili cijev puške.

Kad se u mislima ne bi bavio Dowlingom i njegovom družinom, one bi kružile oko čovjeka koji je jahao naprijed, na čelu. Sada je iz dna duše poželio drugoga vođu... na primjer, Charleyja. Ni on nije bio nikakav čovjek sa strane. Kad je u Roswellu sastavljena ta potjera, gotovo je svaki od njih očekivao da će ih voditi Charley. Stari Johnson, Wesov otac, je nega predložio za vođu i neko je vrijeme izgledalo da će se taj prijedlog probiti.

Jimmy se sjećao i toga kako Charley nije izgubio mnogo vremena kad je čuo da ga stari Johnson podržava. Odmah je izvukao kolt... lovca na ljude, kako ga je nazivao... i široki pojas sa mećima, sašiven rukom i lijepo ukrašen. Na kolenu su visile najliepše korice što ih je Jimmy vidio. Bile su to posebne korice, duboko izrezane iz

kojih se tako brzo moglo izvući revolver da se u međuvremenu ne bi stiglo ni okom trepnuti.

Onih dana kad se sastavljala potjera Charley se pravio vrlo zaposlenim tajahstvenim.

— To je bila moja oprema dok sam još s Billyjem Kidom krstario naokolo — govorio je pokazujući na posebne korice iz kojih je stršio držak revolvera izrađen od jelenjeg roga. — Kad se odlazi u lov na ljude, valja ponijeti prikladnu opremu. Polovične mjere ne dovode ni do čega.

A onda je Charley pošao u Johnsonov obor i tamo uvježbavao ljude u gađanju. Jedan od njih... Wes, Emmet, Jimmy ili koji drugi... uzeo bi nekoliko limenki i bacao ih u zrak. A Charley bi se munjevito okretao i povlačio: prije nego što bi se limenka našla na tlu, imala bi na sebi po šest rupa, sasvim ravnih kao da ih je netko povukao ravnalom. Svi su se divili tim uvjerljivim dokazima Charleyjeva streličkog umijeća, a nagrizajući oblak dima od baruta polagano se penjao k nebu.

U tom pogledu nije bilo moguće nadmašiti Charleyja Olivea. Da Charley one noći kad je ubijen Billy Kid nije slučajno bio na izviđanju, sudbina glasovitog odmetnika zacijelo bi bila drugačija. Charley bi sasvim sigurno sprječio Pata Garreta na djelu. No, ljudi su se ipak ponekad zapitali zašto Charley nije odjahao kako bi sljedeo Pata i osvetio Billyja Kida. Kad ga je Jimmy jednom zapitao zašto je to propustio, Charley je slegao ramenima i odgovorio:

— Ah, do vraga, Jimmy. Zapad se brzo mijenja. Nema smisla čeprkati po starom pepelu.

Unatoč tom odgovoru Jimmy nije nikada posumnjao da će Charley to jednoga dana ipak nadoknaditi, kad u njemu nadvlada želja za osvetom. Na žalost, Charley se u međuvremenu smirio, postao je pošten građanin koji poštuje zakon. Barem je do sada bio takav.

A onda su im tog Rawlinsa predstavili kao vođu. Bio je odjeven u elegantno silvo odijelo, oko vrata imao je crnu vrpču, na glavi suknjeni šešir široka oboda, na čak i izglaćanu bijelu košulju. Tako odjeven čovjek kao

voda učinio im se čistim promašanjem... otprilike kao kad bi netko mulu privezao u staju pored punokrvnih trkaćih životinja.

— Čovjek s Istoka — progundao je Charley. — Tralali-tralala! — Charley je onoga dana morao prikupiti svu snagu kako ne bi izgubio smisao za šalu. Nije to bilo nikakvo čudo, pogotovo sjeti li se čovjek načina kako su ga zaobišli.

— Otac kaže da je on iz Omahe — rekao je Wes Johnson.

— Ta to je na Istoku... zar nije? — zapita Charley.

— Ne bih povjerovao da i na Istoku zapošljavaju detektive te vrsti — začuđeno će Shorty Ellison. — Zar i tamo krađu volove i krave?

— Ma nikako! — odgovorio je Charley. — Tamo uopće ne znaju kako izgleda pravi kradljivac stoke. Onaj, prve klase. Kladio bih se da taj čovjek tamo nije mogao ni vidjeti vrsnog kradljivca stoke. Taj će se začuditi. Dowling treba da zausti samo »buh« i momak će pobjeći glavom bez obzira.

Već od početka se činilo da Charleyjevo mišljenje na svakom koraku nailazi na potvrdu. Čovjek poput Rawlinsa, kojemu je povjeren zadatak da Dowlinga i njegovu družinu kradljivaca stoke izvede pred sud, ili naprosto pokopa, morao bi biti i te kako živav i krut momak... upravo ličnost s grubog Zapada. A Rawlins uopće nije bio takav tip.

Unatoč tome, neumoljivo je gonio ljude i to je stvaralo zlu krv. Cjepidlačarski je slijedio svaki trag, ma kako neodređen bio. Iz Roswella su najprije odjahali prema Fort Summeru, a onda skrenuli i slijedili tijek Pecos, kako bi naposljetku, nakon mnogih dana uzaludna traganja i bezbrojnih žaljeva na stražnjicama i bedrima, opet skrenuli prema zapadu u smjeru Ruidosa. Nije postojala nijedna glasina što je taj Rawlins ne bi uzimao ozbiljno. Naposljetku su u kanjonu Bonito naišli na vrući trag.

Kad im je prva tanad zazviždala oko glava, moglo se zapravo očekivati da će ih Rawlins otjerati u napad. Međutim, ništa slično nije učinio. Očito je i previše bio naviknut na mučno mrcvarenje. Okrenuo se, okupio ljude, provjeravao kolane i njihovo oružje,

kao da oni pripadaju odredu redovne konjice. Doista bi bilo potrebno da momak još štošta nauči.

A sada su se približavali odlučnoj borbenoj kušnji. Kanjon se nije mogao otežati unedogled...

Te su noći logorovali u hladnoći. Bližila se jesen i logorska vatra svima bi im dobro činila. Međutim, Rawlins nije dopustio da je zapale. Samo je Charleyja ražestila ta odluka. Naposljetku, on je imao i pravo na to, jer se nikoga nije bojao.

— Radije bih bio ustrijeljen nego da se smrznem — reče Jimmyju. — Mogli bismo ipak u nekoj rupi potpaliti malu vatru koja nas neće odati. Oni, najvjerojatnije, ionako, znaju da ovdje logorujemo.

— Opet jedna od glupih Rawlinsovih zamisli — primijeti Wes.

— Čitava potjera izgleda mi glupo — prijezirno progundao Shorty Ellison. — Prema svemu sudeći, taj smiješni bratac je plaćen po prevaljenim miljama. Ili po satu, jer rasipa vrijeme beskrajinim izvidanjima i provjeravanjima. Što li je ono rekao o tvojim koricama, Charley?

Charley se nasmije.

— Da nisu praktične. Preotvorene, reče. Najvjerojatnije misli da se kolt nosi u naprtnjači. A onda i tok za pušku... nešto slično nije još nikada vidio, model s mehaničkim zaporom. A to je onet samo dokaz koliko iskustvo posjeduje.

Jimmy je neko vrijeme slušao poluglasan razgovor, a onda legne na svoj pokrivač i pokuša usnuti. No uvijek ga ponovno iz polusna prene neki šum. Možda je to bila samo ptica koja je poskakivala travom, gušter koji je proširivao svoju rupu, kojot što je između stijena tražio lešinu. A kad bi za svaki šum pronašao zadovoljavajuće objašnjenje, začuo bi se neki novi koji mu opet ne bi dopuštao da usne.

Mora da je već bila ponoć kad je napokon odustao. Naprosto više nije mogao ležati. Činilo se da je nekoliko njegovih drugova već prešlo granicu između budnosti i sna; no on je znao da mu neće uspjeti. Ima stvari u kojima se naprosto ne uspijeva kad je u pitanju život i smrt. Ma kako to smi-

ješno zvučalo, u njega je to bio san.

Na trenutak je povjerovao kako i Charleyja muči isto zlo, no ovaj to odmah opovrgne.

— Hoćeš li pušiti, mladiću? — zapita Charley. — Sfediti ovdje i pokušavam šibicama pridržati vjeđe kako se ne bi sklopile. Što se mene tiče, možete se osloniti na Rawlinsov sud; no Charley to neće učiniti. Charley mora pripaziti i za vas.

Pod blijedim svjetlom zvijezda Jimmy savi je jednu cigaretu. Mjesec je zašao, a visoke stijene kanjona sada su djelovale sablasno, daleko od svega zemaljskog. Podsjećale su čovjeka na tisuću legendi i priča u koje vjeruju Meksikanci i Indijanci. No, podsjećale su i na to da se tamo gore povlači onaj kradljivac stoke i ubojica sa svojim razbojnicima.

— Je li Rawlins u blizini? — zapita Jimmy. Ogleda se po logoru, klizne pogledom preko nejasnih obrisa usnulih ljudi, što su u svjetlu zvijezda nalikovali na zemljane humke. Čovjeka kojega je tražio nije bilo među njima.

— Nije. — Charley se naceri. — Njuška naokoło i šulja se oko grmlja. Mislim da se boji usnuti. Promatrao sam ga kako je pokušavao i naposljetku odustao.

Odnekud se opet začuje šum. Jedan šljunak skotrlja se koritom potoka. Rawlinsova pogrbljena prilika odjednom iskrсне pred njima.

— Ugasite cigarete! — naloži im.

Jimmy odmah posluša, a Charley je oklijevao.

— Držao sam ruku iznad nje — reče olako.

Rawlins, čini se, nije više mislio na svoj nalog.

— Sasvim smo blizu — promrmlja. — Mislim da su se ulogorili na samo nekoliko stotina metara od nas.

— Taj su vam mig zacijelo dali Meksikanci, zar ne? — zapita Charley. — Ti tipovi nerado govore. Za njih je to nezdravo.

— Nije važno što oni govore — promrmlja Rawlins. — već ono što prešute. Meksikanac je tvrdio da već danima nije ugledao ljudsku dušu zato sam zaključio da je družina morala proći pokraj njegove kolibe. Sada smo gotovo na izlazu iz kanjona, pa pretpo-

stavljam da će oni tamo prihvatiti borbu.

— Ili će proći kroz klanac — uzvratit Charley. — Dowling nije glupan. To je žilav momak, ubojica pun ustrajnosti i hrabrosti.

— Znam.

Jimmy razabere neki novi prizvuk u njegovu glasu. Tako govori čovjek koji se prisiljava na nešto što nerado čini.

— No oni se moraju odmoriti, razumijete li? — nastavi Rawlins. — Konji su im iscrpljeni. Gonili smo ih koliko smo samo mogli. I stoga pretpostavljam da će ostati u klanцу, pričekati nas i onda pokušati da nas sliste.

Već sama činjenica što je Dowling logorovao u neposrednoj blizini opet je poput pijeska isušila Jimmyjeva usta. Posegne za bocom punom kave. Najmanje dvanaest sati nisu više uzimali ništa topla. Napuni svoj lončić hladnom tekućinom i ispije je.

— Možeš li mi otpustiti jedan gutljaj? — promrmlja Rawlins. — Od tog čekanja i oklijevanja osuše se usta.

Jimmy je zurio u Rawlinsovo lice što je u svjetlu zvijezda djelovalo poput bijele krabulje. Gospode... taj čovjek se boji! I, što je najgore, on to priznaje! I to je bio njihov vođa, izdavao je zapovijesti, mislio je i planirao za njih!

Rawlins popije i vrati lončić.

— Puno hvala, Jimmy — reče, uspravi se i ode.

— Jesi li čuo? — tiho zapita Charley. — Momak ima pune gaće! Napunio ih je do ruba!

— Da, čuo sam — promrmlja mladić. I ne znajući zašto, Jimmy se odjednom osjeti napuštenijim i bespomoćnijim negoli ikada prije...

Još prije sytjanja Rawlins ih istjera iz pokrivača. Jutro je bilo hladno, maglovito, i sivlom ovijena okolina vrlo je polagano popimala pravi oblik. Izlazeće sunce odaslalo je prve glasnike što su plavkastim i žućkastim bojama obojili rubove tamnih stijena. Najprije je drijemežni Capitan svojom nazubljenom krunom prihvatio crvenkastozlaćane zrake sunca, a onda su se počeli razabirati i obrisi izlaza iz kanjona.

— Gospođa, West — usklikne Emmet Bacon. — O snu nije bilo ni govora!

— Ne uzimaj to tako tragično — promrmlja West. — Možda ćeš uskoro imati priliku da odpavaš duže nego što bi ti bilo drago!

Shorty Ellison pritegne kolan. — S takvim se stvarima ne šalji! — progundajući zlovoljno. — Hej, Jimmy, kako si proveo noć?

Jimmy reče istinu. Ionako je nije mogao prikriti.

— Loše sam spavao. Oveći dio vremena sam razmišljao.

Ellison se okrene i nasmije.

Smiješno... i sa mnom je bilo tako. Mislim da smo gotovo svi bili budni. Znam da Rawlins nije spavao. Pa ni Charley.

— Kod njega je to nešto drugo — reče Jimmy, a Shorty klimne.

Vinu se u sedla i podbodu konje. Tek se sada razdanilo, a sa svjetlom se pokazala i raskoš tog planinskog svijeta. Teško je odlučiti u koje doba dana je taj krajolik najljepši. Činilo se kako se on mijenja sa svakim satom i promatraču uvijek pripremi nova iznenađenja. Jimmy je smatrao da svitanje za njega ima najveću draž što se tiče ljepote boja i spokojnosti krajolika, no i smiraj dana imao je svojih čari. A ni podne, kad bi se sunce našlo gotovo okomito iznad njih i sve učinilo tako toplim i prisnim... ne, ni podne se ne smije potcijeniti. Sve to ovisi samo o promatraču, pa i o raspoloženju u kojem se trenutačno nalazi. No ipak, sve je to bila samo jedna pusta, hladna raskoš.

Rawlins uskoro opet zaustavi konjanike. Bili su sada u podnožju stijene od koje se kanjon Bonito počeo penjati koso prema gore. Gledajući odatle, to više nije bio nikakav kanjon, već uska, povišena dolina išarana malim imanjima. Moglo se vidjeti čak i Lincoln, no grad je bio tako daleko da su kuće izgledale poput sitnih poteza kičicom ili šarenih krhotina razbijene porculanske vaze.

— Sjahat ćemo — reče Rawlins — i nastaviti pješice.

— Pješice? — zavapi Charley. — Ta, znate li što zahtijevate?

Svi su tiho pomislili kako je to dosta loša šala: Jimmy se divio Charleyju što se to usudio reći. Samo je Raw-

lins, čini se, sasvim ozbiljno shvatio svoje naređenje.

— Da, sasvim dobro to znam. Ako moja noćasnja izviđanja nešto vrijede, oni bi se morali nalaziti gore, u stijeni.

Jimmy obiđe oko svog konja i pogleda mjesto prema kojemu je Rawlins pokazivao prstom. Ta usjeklina bila je ulaz u klisuru ili, bolje rečeno, spoj između klanca i kanjona. Predio je bio nepregledan, odozdo je bio oko tridesetak metara širok, a nizbrdica s druge strane bila je nasuta kamenjem i sipinom. Na strmoj površini usjekline bilo je i većih gromada kamena, a ponegdje i pokoji grm. Nekoliko svraka proletjelo je iznad Jimmyjeve glave; vinule su se gore prema usjeklini tik iznad granice drveća, gdje se nalazila samo sipina. Hrabro poput vukova spustile su se upravo tamo gdje su Dowlingovi razbojnici vjerojatno ležali i vrebali. Jimmy pozavidi pticama; prohtije mu se da i on može poput njih prelijetati zapreke kao u igri.

Pripremali su se: vezali konje, izvlačili puške, ispitivali nabojnjače i okvire, poluglasno proklinjali zbog svega i svačega. Kad je svatko od njih pripremio opremu, Rawlins ih pozove pod jedan orah.

— Sada ćemo se podijeliti. Teško je reći gdje su se razbojnici gore ukopali. Stoga moramo napasti u dvije skupine. To je bolje nego da se u gomili krećemo tako širokim prostorom. Ja ću povesti jednu skupinu. Charley, kako bi bilo kad biste vi preuzeli drugu?

Charley ja sjedio na zemlji; kundak svoje puške tako je čvrsto privukao k boku kao da ga samo silom može spriječiti da se ne odmakne.

— Naravno, Rawlinse — reče on. — Povest ću gore nekoliko ljudi.

Jimmy se protisne do njega i prošapće.

— Smijem li poći s tobom?

Charley se naceri, čačkajući travkom zube.

— Možeš mladiću, — uzvratí Jimmyju, a onda nastavi nešto glasnije, tako da ga je i Rawlins mogao čuti: — Povest ću Jimmyja, ako vam je to pravu, i Wesa Johnsona. Je li to u redu?

Rawlins kimne i ogleda se.

— Dobro. Onda Ellison, Bacon i ja sačinjavamo drugu skupinu.

Odjednom Rawlins proguta alinu, a Jimmyju odmah padne na um događaj s kavom. Prokletstvo, ipak su vodstvo morali prepustiti Charleyju! Odmah nakon toga započeli su uspinjanje. Onih približno osamdeset metara do podnožja strmine morali su propuzati; strmina je vodila do usjekline. Bili su, doduše, dobro zaklonjeni, ali Jimmy je znao da se odozgo moglo sasvim točno promatrati svaki njihov pokret. No ipak, bili su još predaleko, izvan puškometa.

Bilo je prilično neugodno savladavati teren i pri tome sasvim točno znati da su pri svakom koraku na nišanu. Sada je poželio da Dowling i njegova družina uzjašu konje i nestanu s tog mjesta. No, u tom bi slučaju bili vrlo glupi; jer, strmina i usjeklina sačinjavali su prirodnu utvrdu.

Olive ih odvede preko, na lijevo krilo. Sagnuo se i pošao naprijed, s puškom u jednoj ruci, a drugom je hvatao kamenje, stabla, korijenje... sve što mu je pružalo oslonac. Wes je hodao tri metra iza njega, a Jimmy na začelju. Nabojnjače su mu gotovo nesnošljivo pritiskale grudni, a ni dvocijevka nije bila lakša.

Puščana vatra odjeknula je po prvi puta dok su se penjali strminom. I ovdje je još bilo dovoljno zaklona; međutim, kad čovjek vidi kako su plamitci s grla cijevi usmjereni prema njemu, osjeća se nekako golim i nezštićenim. Wes, koji se penjao pokraj Jimmyja, bio je blijed poput kreča, a ni Jimmyjevo lice zacijelo nije bilo mnogo zdravije boje. Nije mogao točno vidjeti Charleyjevo lice, a ipak bi ušao u svaku okladu da se Charley sada ceri od uha do uha i kraljevski zabavlja. Možda bi sada najradije savio još jednu cigaretu.

Pucnjava je isprva bila pomalo bojažljiva, isprekidana, kao da oni gore žele samo ispitati protivnike, prebrojiti ih. No čim su savladali polovicu strmine i kad su se kamenje i grmlje znatno prorijedili, vatra je postala usmjerena i opasno točna. Ovamo je dospijevala pretežno tanad velikog kalibra, što je zujala zloslutno između stijena poput probuđenog osinjaka. Jedno je takvo tane na nepunih tridese-

tak centimetara ispred Jimmyja podiglo uvis pravu fontanu vapnenca. Nekoliko sekundi ležao je sasvim mirno i promatrao dugu brazdu kojom je tane zaoralo tlo.

Već su se toliko približili da su mogli uzvratiti vatrom. Četiri ili pet kamenih gromada ležalo je u blizini, jedna sasvim do druge, i tako su sačinjavale prirodni grudobran. No, taj grudobran bio je udaljen otprilike pet metara, i Jimmy se morao neko vrijeme boriti sa samim sobom dok se napokon odlučio na pokušaj. Učinilo mu se da je prošla čitava vječnost dok napokon nije prevalio put do gromada. A kad je ležao iza grudobrana, nije se više uopće mogao sjetiti je li na tom djeliću puta dotakao tlo svojim nogama. Prema tome, tu je udaljenost zacijelo prevalio u najkraćem vremenu. Možda ju je čak savladao u jednom skoku.

Sada je i zdesna začuo prasak hitaca. Rawlins i njegovi ljudi zacijelo se nalaze unutar puškometa. Odavde nije mogao vidjeti drugove iz druge skupine, no sudeći prema praskovima hitaca obje bi se skupine morale nalaziti na približno istoj visini. Neko vrijeme druga je skupina privlačila oveći dio vatre na sebe i tako je Jimmy mogao malo odahnuti i ogledati se.

Sada je bio iznad ostalih; Wesa i Charleya ugledao je udesno od sebe i otprilike desetak metara niže. Charley je ležao u gnijezdu od stijena i grmlja, lica pritisnuta uz kundak puške. Wes je ležao za drugom stijenom, savijen poput ježa; međutim, gornjim dijelom tijela nekako se čudnovato naslonio na kosi brid kamenog bloka... poput čovjeka koji pati od želučanih grčeva.

U tom trenutku Jimmy shvati da je Wes ranjen i odmah se vrati do njega. Natraške se izvuče iz svoje tvrđave, poput gusjenice pokrene prema dolje... s nogama prema naprijed... a onda odvijuga do Wesa. Kad je stigao do Charleyjeva gnijezda, ovaj okrene glavu. Charley je imao toliko bijele prašine i vapnenca na licu, ramenima i rukama da je nalikovao na duha koji će začas opet nestati u grobu.

— Kamo si, do vraga, krenuo?

— Wes je pogođen — objasn timer Jimmy.

— Moram ga previti.

— Prokleti luđače! Ostan! s nosom uz tlo! Zar baš želiš skončati poput njega? Neka se sam previje!

— Čini se da nema više dovoljno snage za to. Netko to mora učiniti.

— Gospode, mladiću, ta ti imaš razuma upravo koliko i dijete! Svatko od nas mora znati kako se kreće pod kišom tanadi. Ako je Wes bio toliko neoprezan da su ga pogodili, neka ispašta sam!

— Netko ga ipak mora poviti — promrmlja Jimmy i nastavi put nizbrdo.

Našao se na brisanom prostoru, bez zaklona i zaštite. Oko njega su se podizale bijele fontane smrskanog vapnenca; odbijena tanad u zboru je pjevušila svoju odvratnu pjesmu. Jimmyju se učini da vatra na njihovoj strani još nije bila toliko jaka kao sada. Bila je to prava tuča tanadi. Možda je Dowlingova družina tamo gore sada izmijenila taktiku... vjerojatno su uočili da je jedan protivnik ranjen i sada su to htjeli iskoristiti. Odjednom ga obuzme osjećaj da mu je tane rasparalo desnu nogu sve do boka. Pa ipak, kad je sakupio svu hrabrost i pogledao nogu, ustanovio je kako je otpala samo potpetica čizme.

Tada stigne do Wesa. Doista je bio ranjen. Lijevo. Ispod prsnog koša, tek nešto povrh želuca... Lice mu je bilo sivo kao i u Charleyja... ali ne od prašine. Usta su mu neprestano potrzavala.

— Bože... o nebesa! — prostenje Wes preko beskrvnih usana.

Iza stijene više nije bilo mnogo mjesta, no Jimmy se skupi koliko je mogao i legne pokraj druga. Prelomi rubac i pritisne ga na krvavo rebro što je stršalo iz rane. A onda strgne vrpču s košulje ispod pojasa s mecima i ovije je oko Wesa. Upravo je svezao uzao, kad Charley dovikne:

— Dolaze, dolaze! Prokletstvo, mladiću, probudi se! Silaze!

Sada Jimmy sasvim izgubi pregled položaja. Ispred njega sve se odvijalo u nepovezanim krpicama slike; naposljetku je ipak uspio uočiti pojedinošću, ali ih nije osjećao kao događaje što ih je osobno doživio.

Dowlingova je družina na njihovoj strani jurišala niz strminu; to se nije moglo predvidjeti. Bila su šestorica...

otprilike. Jimmy je bio suviše zaokupljen a da bi ih mogao prebrojiti. Vidio je samo glave i iskrivljena lica. Da i oči iz kojih su plamtjeli bijes i očaj! A onda i ruke što su grozničavo prtljale oko oružja; plameni jezičci tako su se jasno isticali od okoline, pa i plave boje neba, kao da su vrući i žareći od sunca.

Jimmy klekne na jedno koljeno, s teškom dvocijevkom na ramenu. Nije gađao pojedinca, već je usmjerio cijev po srijedi skupine, a onda povuče prvi otponac. Sačma prevali dvojicu i pokrene ih prema dolje, niz sipinu. Kad je ispalio i drugu cijev, još se jedan otkotrlja niz sipinu.

No trojica su još bili na nogama; spuštali su se k njemu poput smrtonosne lavine, zaštićeni dimom i plamenom. Jimmy posegne za svojim graničarskim koltom. Na nekoliko metara od sebe ugleda Charleya kako odbacuje pušku i izvlači kolt. Povukao je munjevito, no kad je pritisnuo otponac, iz cijevi i bubnjića prokuljali su samo prašina i pijesak. Charley Olive je trenutak zurio u svoj neupotrebljivi revolver, a onda se opet baci za stijenom.

Jimmy je upravo izvukao revolver iz korica, kadli začuje prasak iza sebe. Taj neočekivani šum toliko ga je uplašio da je okrenuo glavu prije negoli je povukao otponac. Naravno, nije znao kako je Rawlins uspio tako brzo stići ovamo. Pa ipak, Rawlins je stajao iza njega, raskoračenih nogu, a u ruci je držao revolver s najdužom cijevi što ju je Jimmy ikada vidio na jednom ručnom vatrenom oružju. Držao ga je objema rukama, dok je tanad udarala oko njega. Jedno mu je strglo šešir s glave, drugo otkinuli pola rukava, a oko njegovih nogu podizale su se bijele fontane, poput malih gejzira pijeska. Međutim, kad bi god Rawlins povukao otponac, pao bi po jedan napadač. U idućem trenutku već je zavladała samrtna tišina.

Jimmy se polagano uspravi, još uvijek držeći kolt u ruci. Rawlins sada sjedne na stijenu i zatakne revolver s dugom cijevi u saru čizme. Lice podboči rukama. Charley se oprezno ogleda. Kad je ugledao Jimmyja, naceri se.

— Izgledaš sasvim svjež, mladiću. Kako ti je bilo?

— Eto, preživio sam — uzvratí Jimmy. — Čini se i ti si prošao čitav.

Charley ustane i otrese prašinu s hlaća. A onda podigne kolt s tla i glasno prokune.

— To je prvi puta što me taj stari luđak ostavio na cjedilu — grdio je. — Slistio bih sve te momke da nije pijesak upao u mehanizam. I to upravo u trenutku kad sam ispalio posljednji puščani metak. Nije li to doista nevjerovatno?

Jimmy odvrati lice. Začudila ga je na trenutak vlastita ravnodušnost prema onome što mu je Charley htio reći ili objasniti. Začudilo ga je čak i to što se prije zanimao za to.

Emmet Bacon i Shorty Ellison pojavili su se između dvije stijene upravo u trenutku dok je Jimmy još probavljao tu novu spoznaju.

— Čast svim svecima na nebu — promrmlja Shorty. — Pa vi ste slistili svu šestoricu!

— Spustili su se tako brzo i toliko natisnuti jedan do drugoga da bi ih bilo teško promašiti — odgovori Jimmy. Sada se morao čak i nasmiješiti. Nabojnjače na njegovim prsima nisu ga više pritiskivale.

— No, dvojica su ipak pobjegli — progunda Emmet. — Kad su se ostali strmoglavili nizbrdo, oni su uzjahali konje. Mislim da sam jednoga uspio raniti, ali nisam siguran. Dowling je bio drugi i on nam je pobjegao.

Rawlins ustane i premjesti svoj revolver s dugom cijevi iz sare u korice što ih je nosio ispod pazuha.

— Nakon takvog događaja uvijek se moram odmoriti — promrmljao je, ispričavši se. — Postajem nekako slab u koljenima, tako da se jedva držim na nogama. No sada je već bolje. — Nasmije se i izvuče iz džepa plavi kockasti rubac. — Pa, mislim da moramo dalje — doda i obriše znoj sa čela. — Preostala su dvojica. A Wesa valja prebaciti natrag... barem do Lincolna.

Nitko ne reče ništa. Rawlins se ogleđa i upita.

— Charley, kako bi bilo kad bi ti to preuzeo? A kad stigneš u Lincoln, možda ćeš moći nabaviti bolje korice za kolt što ga nosaš sa sobom. Možda ćeš i razmisliti kako bi mogao spriječiti da ti u presudnom trenutku nestane municije za pušku.

Ispod sloja prašine Charley Olive porumeni poput purana.

— Slušajte, Rawlinse, netom sam točno objasnio kako se to dogodilo. Tako nešto se čovjeku dogodi samo jednom u tisuću godina.

— Onda ti se to dogodilo upravo jedanput previše! — uzvratí Rawlins. — Tako... a sada pođi i pazi dobro na Wesa. Ne bismo ga htjeli izgubiti. Dobar je čovjek.

Jimmy je promatrao Charleya, oštro i sa strane. Trenutak je izgledalo da Charley neće taj ukor prihvatiti bez pogovora, a onda preko njegovog lica i očiju pređe neka sjena i on se sagne kako bi dohvatio svoju pušku s tla.

— Pa dobro, Rawlinse — promrmlja on. — Budući da za taj zadatak tražite pouzdanog čovjeka, ne mogu vam to odbiti. Doći ću za vama čim budem mogao.

— Sasvim se posveti zadatku. Wesa valja što prije odvesti u Lincoln — reče Rawlins. — A sve ostalo možeš sasvim mirne duše prepustiti nama.

Charley je koso držao pušku na podlaktici. Već se opet smješкао, činilo se, zadovoljnim smiješkom.

— Čuvaj se mladiću — reče Jimmyju. — I zadrži u pamćenju sve što sam te naučio.

— Teško bih to mogao zaboraviti. O tome si govorio često i mnogo.

Uzdignute glave Charley pođe strminom do mjesta na kojem su svezali konje. Rawlins je gledao za njim, a onda se stresao, kao da želi iz svojih misli otjerati neku nesnošljivu predodžbu kako bi se mogao posvetiti novom zadatku.

— Moramo dalje — reče on. — Teško je predvidjeti kada ćemo opet naići na onu dvojicu. No kad se to dogodi, moramo ih odmah priklještit. Ostat ćemo pri taktici napadanja u dvije skupine. Da li bi ti htio Emmeta u svojoj skupini, Jimmy?

Jimmy popravi svoje nabojnjače.

— Suglasan sam, ako Emmet nema ništa protiv.

Emmet Bacon se nasmiješi i klimnu.

— Dobro.

Osim Charleya, koji je ostao pokraj Wesa, svi su se spustili niz strminu, kako bi povelí svoje konje. Jimmy je hodao kao da su mu opruge ispod peti; i samog ga je to iznenadilo... znao je da

se u životu nije osjećao tolike umornim kao danas.

— Jesi li se bojao, Jimmy? — tiho ga zapita Emmet. — Kad se ono gore pošteno razmahalo, povjerovao sam da ću svakog trenutka napuniti gaće.

— Ni meni nije bilo mnogo bolje — promrmlja Jimmy Conroy.

— A meni još i sada klepeću kosti — reče Shorty Ellison.

— Zacijelo je to i prirodno — reče Emmet Bacon. — Svi smo se bojali, pa čak i Rawlins. Uostalom, on je to sasvim iskreno priznao. Nije on tako loš momak... ne čini li vam se? Ne izgleda, doduše, bogzna kako, no smatram da se čovjeka ne može uvijek suditi po vanjštini. Što vi mislite, mladiću?

— Da, čovjek se doista ne može ravnati prema tome — uzvratil Jimmy i odjednom sva tričica prasnul u smijeh.

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

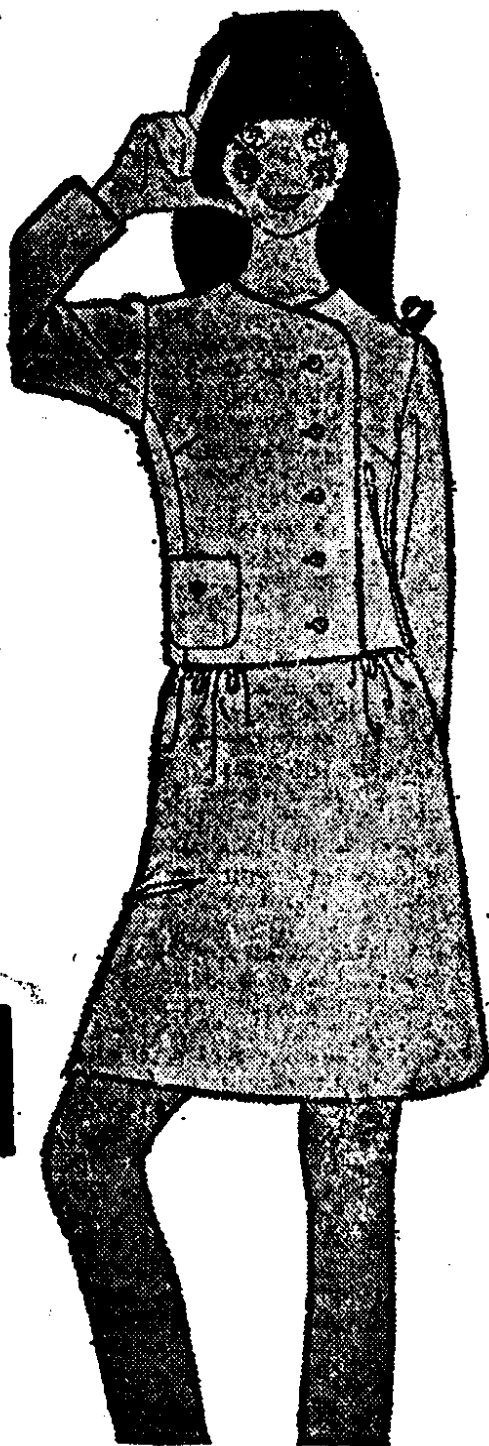
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

DOSAD IZASLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

17. U. H. Wilken: SUSRET NA RIJECI
18. S. F. Scott: NOĆ STRAHA
19. U. H. Wilken: STOTINU DOLARA ZA BANTOCKA
20. J. F. Beck: ZVIJEZDU TREBA ZARADITI
21. L. Martin: ČOVJEK ZVAN TORNADO
22. M. Nichols: LOV NA WILMORA
23. E. M. Rhodes: PROŠAO JE OVUDA ...
24. W. C. Macdonald: PETORICA ZA WALCKOTTA
25. W. O'Connor: JUBEJEVA ZAKLETVA
26. L. L'Amour: PAKAO PAPAGA
27. H. S. Sharon: KAD JE DOSLA MEČAVA
28. J. Kirby: OPASAN POKLON
29. L. B. Patten: PUSTINJA KUJA UBIJA
30. H. S. Sharon: PROKLETI RANC
31. V. D. Overholser: IZGUBLJENU POVJERENJE
32. W. O'Connor: ZAMKA ZA KRADJIVCE STOKA
33. R. Beakson: PUMAHNITALI RANCER
34. D. J. Stevens: NOĆ OBRACUNA
35. L. L'Amour: UKKUCENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: CRNI ORAO
38. Tom West: SAMO MOJ PISTOLJ
39. Scott F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. Louis L'Amour: BEZDUSNI VODIO
42. W. O'Connor: OPASNI DOŠLJAK
43. W. O'Connor: OSAMljeni SERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOCIJU
46. John F. Beck: U IME ZAKONA ...
47. Louis L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRACUN U PRERIJU
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALO
50. P. Hangster: POVRATAK
51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. H. Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRASIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POHOD
57. T. West: TEKSASANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OSIŠANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVI SAM

U PRIPREMI:

65. F. Glaser: VRIJEME OBRACUNA

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**